COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.10.2012
COM(2012) 582 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei

Actualizare a comunicării privind politica industrială

{SWD(2012) 297 final}
{SWD(2012) 298 final}
{SWD(2012) 299 final}

CUPRINS

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei**Error! Bookmark not defined.**

I. Parteneriatul pentru o industrie europeană mai puternică 3

II. Contextul economic și de politică: un rol central pentru industrie 5

III. Pilonii politicii industriale consolidate: investițiile în inovare, condiții de piață mai avantajoase, accesul la capital și la capitalul uman și competențele..... 6

A. Facilitarea investițiilor în noile tehnologii și în inovare 7

1. Linii de acțiune prioritare 8

i) Piețele destinate tehnologiilor avansate de producție pentru producția ecologică 8

ii) Piețele tehnologiilor generice esențiale 9

iii) Piețele produselor ecologice 10

iv) Politica sustenabilă în domeniul industrial, construcțiile și materiile prime durabile 11

v) Vehiculele și ambarcațiunile ecologice 13

vi) Rețelele inteligente 14

2. Măsuri de însoțire 15

B. Accesul la piețe 17

1. Îmbunătățirea pieței interne a mărfurilor 17

2. Dezvoltarea spiritului antreprenorial pentru dinamizarea pieței interne 20

3. Piața internă a tehnologiei, brevetul unitar și protecția drepturilor de proprietate intelectuală 21

4. Piețele internaționale 23

C. Accesul la finanțare și la piețele de capital 25

1. Sprijinirea sectorului public pentru a facilita accesul industriei la capital..... 26

2. Accesul la piețele de capital 27

D. Rolul crucial al capitalului uman 29

IV. Concluzie: guvernanță și obiective 31

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei

Actualizare a comunicării privind politica industrială

I. PARTENERIATUL PENTRU O INDUSTRIE EUROPEANĂ MAI PUTERNICĂ

Într-o perioadă în care problemele financiare persistă, Europa are nevoie, mai mult ca oricând, ca economia sa reală să sprijine redresarea creșterii economiei și a creării de locuri de muncă. Industria noastră este în măsură să își asume acest rol: Europa este lider mondial în multe sectoare strategice precum: sectorul industriei auto, cel aeronautic, al ingineriei, sectorul spațial, al chimiei și sectorul farmaceutic. Industria încă asigură 4/5 din exporturile europene, iar 80% din investițiile C&D din sectorul privat provin din industria prelucrătoare[1].

Cu toate acestea, criza economică continuă a creat presiuni asupra industriei europene: producția este cu 10% mai scăzută decât era înaintea crizei și s-au pierdut peste 3 milioane de locuri de muncă din sectorul industrial. Încrederea consumatorilor și a întreprinderilor este scăzută. Problemele din sectorul bancar îngreunează accesul la finanțare. Investițiile sunt blocate, iar fabricile sunt determinate să își închidă porțile.

Această situație se petrece în contextul unei accelerări a ritmului de inovare și dezvoltare tehnologică care a condus, la nivel mondial, la atingerea unui punct de vârf al inovării industriale. Mai multe domenii tehnologice noi contribuie la punerea bazelor noii revoluții industriale – fondată pe utilizarea energiei din surse regenerabile, transportul ecologic, metode de producție noi, materiale inovatoare și sisteme de comunicații inteligente. Acestea vor modifica peisajul industrial global, iar competitorii noștri din SUA și din Asia fac investiții importante în aceste domenii. Europa are nevoie de noi investiții industriale într-o perioadă în care lipsa de încredere, incertitudinea piețelor, problemele de finanțare și penuria în materie de competențe sunt obstacole care nu-i permit să înainteze.

Este nevoie ca Europa să inverseze tendința descrescătoare a rolului industriei în Europa pentru secolul XXI. Aceasta este singura modalitate de a obține o creștere economică durabilă, a crea locuri de muncă de înaltă calitate și a soluționa problemele societale cu care ne confruntăm. Pentru a realiza acest obiectiv este nevoie de o abordare cuprinzătoare, axată pe investiții și inovare și care să mobilizeze toate instrumentele disponibile la nivelul UE - în special piața unică, politica comercială, politica privind IMM-urile, politica în domeniul concurenței, politica de mediu și politica în domeniul cercetării - în favoarea competitivității întreprinderilor europene.

Prezenta comunicare propune **un parteneriat între UE, statele sale membre și industrie** cu scopul de a intensifica în mod semnificativ investițiile în noile tehnologii și a conferi Europei

[1] Activitățile industriale au și repercusiuni importante asupra producției industriale și a ocupării forței de muncă în alte sectoare. Pentru fiecare 100 de locuri de muncă create în sectorul industrial, se estimează că între 60 și 200 de noi locuri de muncă sunt create în restul economiei, în funcție de sectorul industrial. A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat.

un avantaj concurențial în noua revoluție industrială. După o amplă consultare publică, Comisia propune să se concentreze atât investițiile, cât și inovarea, în jurul a **șase linii de acțiune prioritare**: tehnologiile avansate de producție; tehnologiile generice esențiale; produsele ecologice; politica durabilă în sectorul industrial și cel al construcțiilor și materiile prime durabile; vehiculele ecologice și, respectiv, rețelele inteligente.

Comisia definește abordarea pe care o va adopta în fiecare dintre aceste domenii prin înființarea unor grupuri operative pentru parteneriat specializate. Aceasta arată modul în care UE va utiliza mijloacele de acțiune politică pentru a sprijini reindustrializarea Europei prin mobilizarea, într-un mod integrat, a tuturor instrumentelor aflate la dispoziția sa. Se așteaptă ca industria să își îndeplinească rolul prin mobilizarea investițiilor și produselor necesare, în timp ce statele membre și autoritățile regionale ar trebui să adapteze aceste priorități în funcție de necesitățile lor naționale[2]. Acțiunile comune întreprinse de industrie și de autoritățile publice ar trebui să contribuie, de asemenea, la reducerea diferențelor în materie de competitivitate existente între statele membre și între regiunile UE.

În al doilea rând, acțiunile propuse în cele ce urmează au drept scop sporirea dinamismului în domeniile cu potențial promițător de creștere, și anume **piața unică** și **piețele internaționale**. Nu va fi posibil să se stimuleze noi investiții în cazul în care există îndoieli cu privire la posibilitatea de a le comercializa sau temeri privind însușirea ilegală a *know-how*-lui tehnologic. Au fost deja realizate progrese substanțiale în ceea ce privește valorificarea potențialului piețelor interne și externe prin îmbunătățirea accesului întreprinderilor la piețe. Prin urmare, Comisia se concentrează pe anumite teme cărora încă li se pot aduce îmbunătățiri semnificative: reducerea costurilor, creșterea încrederii, încurajarea spiritului antreprenorial și protejarea proprietății intelectuale.

În al treilea rând, Comisia abordează două domenii care au fost afectate de criza economică și de ritmul rapid de schimbare a peisajului industrial. Investițiile inovatoare nu sunt posibile fără finanțare. Criza economică și dificultățile din sectorul bancar au avut un impact negativ asupra **acordării de împrumuturi către economia reală,** iar prezenta comunicare propune o serie de măsuri pentru a remedia această situație. În plus, noile tehnologii nu pot fi dezvoltate și introduse pe piață în cazul în care forța de muncă europeană nu dispune de **competențele necesare**. Prin urmare, Comisia își consolidează strategia printr-o serie de măsuri care vizează pregătirea europenilor pentru viitor și facilitarea restructurării industriale.

Prin intermediul strategiei industriale reînnoite care este prezentată în această comunicare, Comisia caută să inverseze tendința descrescătoare a rolului industriei în Europa și să crească ponderea acesteia **de la nivelul actual de aproximativ 16%[3] din PIB până la 20% până în anul 2020.** Această creștere ar trebui să fie determinată de redresarea substanțială a nivelurilor de investiții (formarea brută de capital și investițiile în echipamente), dezvoltarea comerțului cu mărfuri pe piața internă (pentru a atinge o pondere de 25% din PIB în anul 2020) și o creștere semnificativă a numărului de IMM-uri care exportă către țările terțe.

---

[2] A se consulta recomandările specifice adresate fiecărei țări care însoțesc comunicarea intitulată „Acțiuni pentru stabilitate, creștere și ocuparea forței de muncă” - COM(2012)299 din 30 mai 2012.

[3] Procentul industriei prelucrătoare în PIB la costul factorilor, 2011: *Eurostat (nama_nace_10_c)*

II. CONTEXTUL ECONOMIC ŞI DE POLITICĂ: UN ROL CENTRAL PENTRU INDUSTRIE

Prezenta comunicare actualizează și se bazează pe „politica industrială integrată adaptată erei globalizării”[4], adoptată de Comisie în 2010 ca parte a strategiei Europa 2020. Aceasta s-a concentrat pe consolidarea competitivității industriale cu scopul de a sprijini redresarea economică și a facilita tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon și care utilizează în mod eficient resursele. Abordarea strategică propusă în 2010 rămâne valabilă în întregime pentru realizarea obiectivelor noastre pe termen mai lung și s-au înregistrat progrese remarcabile în privința punerii în aplicare a acesteia[5]. Cu toate acestea, **impactul negativ al crizei economice** asupra mai multor state membre, stagnarea economică ulterioară din UE și deteriorarea perspectivelor de creștere a economiei globale **au dat un nou caracter de urgență prezentei evaluări intermediare a politicii industriale**[6].

Analiza anuală a creșterii economice din acest an a subliniat faptul că sunt necesare măsuri de stimulare a creșterii pentru a consolida redresarea economică, pentru a ține pasul cu principalii noștri concurenți și a progresa în direcția realizării obiectivelor strategiei Europa 2020. Mai multe Consilii Europene din 2011 și 2012 au solicitat adoptarea de măsuri privind domeniile abordate în prezenta comunicare, care au fost anunțate în discursul președintelui Barroso privind starea Uniunii, susținut la data de 12 septembrie 2012. Această nouă strategie industrială face parte dintre măsurile de răspuns la aceste solicitări, în special în urma „Pactului pentru creștere economică și locuri de muncă” din cadrul Consiliului European din iunie 2012.

Atenția politică acordată industriei se bazează pe realizarea faptului că **o bază industrială puternică este esențială pentru o Europă prosperă și cu succes din punct de vedere economic**. Aceasta este vitală pentru stimularea redresării economice, asigurarea de locuri de muncă de calitate și îmbunătățirea competitivității globale. Industria poate genera creșterea importantă a productivității care este necesară pentru a relansa creșterea durabilă: productivitatea industrială a crescut cu 35% față de cele mai nefavorabile momente ale crizei, în 2009. În plus, numai industria poate să amelioreze folosirea eficientă a energiei și a resurselor la nivelul întregii economii în contextul penuriei globale a resurselor și să ofere soluții la provocările societale.

Este nevoie urgentă de noi investiții pentru a stimula redresarea economică și a readuce în fabrici inovarea și noile tehnologii. Dacă Europa nu ține pasul cu investițiile în adoptarea și difuzarea acestor tehnologii, competitivitatea ei viitoare va fi grav compromisă. Cu toate acestea, perspectivele referitoare la investiții sunt sumbre[7]. În perioada 2008 - 2011, investițiile au scăzut cu 2,5 puncte procentuale din PIB, iar previziunile economice actuale

---

4 COM(2010)614.

5 Pentru un raport detaliat privind punerea în aplicare a acestor acțiuni, a se consulta documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2012)297.

6 Documentul de lucru care însoțește prezenta comunicare raportează privind punerea în aplicare a comunicării din 2010 și prezintă dovezi în sprijinul acțiunilor de politică incluse în prezenta comunicare. Raportul din 2012 privind competitivitatea și „Raportul privind performanțele și politicile în materie de competitivitate ale statelor membre” bazat pe articolul 173 din TFUE oferă un sprijin suplimentar în acest sens. Prezenta comunicare a beneficiat de rezultatele unor discuții aprofundate cu statele membre și părțile interesate și ale unei consultări publice. Conferința intitulată „Misiune: creșterea economică” referitoare la inovarea industrială, care a avut loc la 29 mai 2012 în Bruxelles, a furnizat informații suplimentare.

7 A se consulta previziunile ECFIN pentru primăvara anului 2012 http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/ee1upd_en.htm

indică doar o redresare lentă. Revitalizarea investițiilor necesită încrederea în mediul de afaceri, cererea de pe piață, finanțe și competențe, care reprezintă cei patru piloni ai politicii noastre.

Accesul fiabil și rezonabil din punct de vedere al costurilor la energie și la materii prime este din ce în ce mai important, întrucât acestea din urmă determină o parte semnificativă a costurilor în multe sectoare industriale. Prețurile energiei pentru industria europeană au crescut cu 27% în termeni reali în perioada cuprinsă între anul 2005 și începutul anului 2012, această creștere fiind mai mare decât în cazul majorității altor țări industrializate, în special SUA. În ceea ce privește electricitatea, industria europeană se confruntă, în medie, cu prețuri mai ridicate decât alte economii dezvoltate precum SUA, Canada, Mexic și Coreea, iar această diferență în materie de prețuri s-a accentuat în cursul ultimei decade[8]. Impactul asupra prețului energiei în Europa ar trebui să fie luat în considerare cu atenție la definirea viitoarelor politici în domeniul energiei. În acest sens, elemente esențiale sunt punerea în aplicare eficace a unei piețe interne eficiente pe deplin pentru energie, mai multe investiții în infrastructura energetică, diversificarea suplimentară a surselor de energie, precum și creșterea eficienței energetice.

Concurența din industria prelucrătoare va depinde, în viitor, din ce în ce mai puțin de diferențele în materie de salarizare[9] și astfel, **industria noastră are mari șanse să reinstaureze atractivitatea Europei** ca loc de producție, cu condiția să poată profita de posibilitățile oferite de noile tehnologii și de dimensiunea pieței UE.

III. PILONII POLITICII INDUSTRIALE CONSOLIDATE: INVESTIțIILE ÎN INOVARE, CONDIțII DE PIAțĂ MAI AVANTAJOASE, ACCESUL LA CAPITAL ȘI LA CAPITALUL UMAN ȘI COMPETENțELE

Comisia propune o abordare proactivă pentru politica industrială, bazată pe următoarele patru elemente principale.

1. În primul rând, UE trebuie să ofere condițiile-cadru corespunzătoare pentru a **stimula noi investiții**, a accelera adoptarea de noi tehnologii și a stimula utilizarea eficientă a resurselor. Acestea includ reglementări tehnice și norme privind piața internă, precum și măsuri de însoțire, cum ar fi proiectele privind infrastructura și cele privind C&D/inovarea. Ca un prim pas, în prezenta comunicare sunt propuse **șase domenii prioritare** de acțiune imediată.

2. În al doilea rând, sunt necesare măsuri urgente de îmbunătățire a funcționării **pieței interne**. Acestea sunt prezentate în prezenta comunicare și în Actul privind piața unică II și se reflectă în recomandările specifice adresate statelor membre în contextul semestrului european. Acestea vor contribui la revigorarea schimburilor comerciale din cadrul pieței interne. Deschiderea **piețelor internaționale** va accelera, de asemenea, ritmul redresării. Dezvoltarea rapidă a economiilor emergente ale lumii oferă noi oportunități de export pentru întreprinderile din UE, în special pentru IMM-uri.

---

8 International Energy Agency: „*Energy Prices and Taxes, Second Quarter 2012*”

9 A se consulta Boston Consulting Group: „*US manufacturing nears the tipping point*”, martie 2012.

3. Investițiile și inovarea nu sunt posibile fără **un acces adecvat la finanțare**. Resursele publice au fost deja mobilizate pentru a susține investițiile în inovare, în special de către IMM-uri. Cu toate acestea, numai deblocarea fondurilor private poate asigura nivelul și sustenabilitatea necesare pentru finanțarea investițiilor de către întreprinderile din UE. Îmbunătățirea accesului la piețele de capital este, prin urmare, o altă provocare esențială pentru a spori competitivitatea noastră.

4. În cele din urmă, măsurile de însoțire pentru creșterea investițiilor în **capitalul uman și în competențe** sunt esențiale pentru succesul politicii industriale. Politicile care vizează crearea de locuri de muncă și instrumentele menite să anticipeze necesitățile în materie de competențe sunt necesare pentru a pregăti forța de muncă pentru transformările industriale.

Această abordare se axează pe îmbunătățirea condițiilor-cadru care consolidează potențialul de creștere al industriei UE. Aceasta ține seama pe deplin de necesitatea de a stimula concurența pentru o alocare eficientă a resurselor și o economie dinamică. Intervenția publică ar trebui să creeze mediul de piață adecvat și să elaboreze soluții de remediere a deficiențelor pieței. Industria trebuie să își dezvolte avantajele și punctele forte în materie de concurență. Obiectivul politicii industriale este de a stimula competitivitatea dar, în cele din urmă, întreprinderile vor fi întotdeauna responsabile, ele însele, pentru propriul succes sau eșec pe piața mondială.

A. Facilitarea investițiilor în noile tehnologii și în inovare

Cercetarea și dezvoltarea (C&D) sunt, de departe, cel mai important factor determinant pentru inovațiile întreprinderilor. Comisia consideră prioritare politicile în materie de cercetare și dezvoltare, astfel cum se subliniază în inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”[10]. Cu toate acestea, în pofida faptului că **cercetarea europeană funcționează în condiții excelente** și a permis utilizarea multor noi tehnologii în întreaga lume, rezultatele noastre din trecut **nu au fost întotdeauna la fel de pozitive în ceea ce privește concretizarea supremației științifice în avantaje industriale**. Situația privind bateriile cu litiu este un exemplu clar în acest sens: întreprinderile europene dețin peste 30% din brevetele în domeniu, fără ca nicio producție de astfel de baterii să aibă loc în UE.

Investițiile în fazele incipiente ale adoptării și difuzării de noi tehnologii ne vor oferi un avans tehnologic pentru a ne asigura că Europa beneficiază de rentabilitatea inovațiilor sale în ceea ce privește creșterea economică și crearea de locuri de muncă. „**Avantajul primului sosit**” poate da un impuls productivității, eficienței resurselor și cotelor de piață. Din păcate, consultarea părților interesate indică faptul că incertitudinile cu privire la evoluția viitoare a noilor piețe afectează, adesea, negativ încrederea în mediul de afaceri și întârzie investițiile. Prin urmare, este esențial să se înlăture incertitudinile privind noile piețe prin crearea unui **cadru stabil, simplu și previzibil pe termen lung** de norme tehnice, standarde și alte acte legislative privind piața internă.

După ample consultări publice și analize, au fost selectate șase domenii în curs de dezvoltare rapidă care sunt vizate, în mod prioritar, de acțiuni. Aceste domenii prioritare pot să contribuie la redresarea economică pe termen mediu și scurt și au, în același timp, un impact semnificativ asupra creșterii noastre economice pe termen mai lung. Acestea vor oferi

[10] Inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”, COM(2010)546 din 6 octombrie 2010.

infrastructura industrială necesară pentru așa-numita „**a treia revoluție industrială**”[11]. Înființarea acestei infrastructuri poate crea mii de noi întreprinderi și milioane de noi locuri de muncă și poate pune bazele unei economii globale durabile în secolul XXI. Liniile de acțiune prioritare cuprind principalele componente necesare pentru o nouă societate industrială, în cadrul căreia noile tehnologii energetice, informatice și de producție vor transforma producția și piețele industriale. Impactul va fi resimțit în cea mai mare măsură în cele șase domenii prioritare identificate. Investițiile în noile tehnologii din aceste domenii vor contribui la realizarea obiectivului unei economii durabile și cu o rată ridicată de ocupare a forței de muncă, prevăzut în Strategia Europa 2020.

Domeniile prioritare sunt foarte strâns corelate cu domenii de investiții pentru politica de coeziune pentru perioada 2014-2020[12]. Toate acestea sunt piețe pe care noile tehnologii sunt gata să ofere noi produse sau să crească productivitatea. Aceste noi tehnologii vor revoluționa ingineria (de exemplu, materialele inteligente), vor transforma producția de bunuri (de exemplu, imprimarea tridimensională) și vor pune baze noi, revoluționare, pentru piețele tradiționale, cum ar fi rețelele inteligente, vehiculele ecologice sau bioplasticele. Prin urmare, statele membre trebuie să le ia în considerare în politicile lor industriale, precum și în strategiile lor pentru coeziunea socială și dezvoltarea economică a regiunilor lor.

Desigur, punerea accentului pe aceste priorități nu implică neglijarea altor activități sectoriale aflate în desfășurare în prezent în cadrul inițiativei noastre emblematice privind politica industrială definită în 2010. De exemplu, revizuirea strategiei LeaderSHIP 2015 va sprijini îmbunătățirea competitivității industriei construcțiilor navale din UE, contribuind la caracterul durabil al transportului maritim, al infrastructurii și al progreselor realizate în privința producerii de energie maritimă. O masă rotundă la nivel înalt privind viitorul sectorului european al oțelului va identifica factorii care afectează competitivitatea acestui sector industrial și va emite recomandări concrete pentru a menține competitivitatea acestuia. Această abordare proactivă a politicii industriale va fi extinsă la alte domenii-cheie cum ar fi industriile creative, spațiul, tehnologiile pentru o mai bună asistență medicală - în special pentru populația în curs de îmbătrânire -, dispozitivele medicale și turismul.

1. Linii de acțiune prioritare

i) Piețele destinate tehnologiilor avansate de producție pentru producția ecologică

Tehnologiile avansate de producție care permit producția ecologică reprezintă o componentă esențială a noi revoluții industriale. De exemplu, imprimarea tridimensională permite producerea de cantități mult mai mici decât este posibil în prezent din punct de vedere economic, permițând producerea personalizată, cu costuri reduse, de noi produse de nișă și oferind noi oportunități de piață pentru IMM-urile inovatoare. Fabricile de mâine vor folosi procese extrem de eficiente în ceea ce privește raționalizarea energiei și a materialelor, vor utiliza materiale regenerabile și reciclate și adoptă, într-o măsură tot mai mare, modele sustenabile de afaceri precum simbioza industrială pentru a recupera materialele și energia termică și electrică disipată. Aceste tehnologii reprezintă o importantă oportunitate de afaceri, cu o **piață globală care se preconizează că se va dubla, ridicându-se la peste 750 de**

---

[11] A se consulta Rifkin J. „*The Third Industrial Revolution*: *How Lateral Power Is Transforming Energy, the Economy, and the World* ” Palgrave McMillan, New York 2011.

[12] Politica de coeziune pentru perioada 2014 - 2020: investițiile pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă, COM(2011)614 din 6 octombrie 2011.

miliarde de euro până în anul 2020. Industria UE este deja lider mondial în aceste tehnologii, cu o cotă de piață de peste 35%[13] și o cotă a brevetelor de peste 50%[14].

Coordonarea politicilor UE și ale statelor membre și eforturile părților interesate ar putea fi intensificate prin intermediul unui grup operativ în domeniul tehnologiilor avansate de producție pentru producția ecologică. Aceasta ar asigura orientarea și coordonarea și ar garanta difuzarea și comercializarea la scară mai largă a rezultatelor parteneriatelor între sectorul public și cel privat. De asemenea, aceasta ar putea promova măsurile de inovare în privința cererii[15], inclusiv reglementarea și standardizarea în timp util a pieței interne și achizițiile publice inovatoare.

Investițiile costisitoare și riscante în proiecte demonstrative și fiabile din punct de vedere al conceptului și în liniile pilot vor necesita parteneriate între sectorul public și cel privat (PPP-uri) cu industria la nivelul UE, pentru a asigura comercializarea în timp util. Un rol important poate fi jucat de parteneriatele între sectorul public și cel privat din cadrul Orizont 2020, precum cele în domeniul roboticii și în cel al industriilor prelucrătoare sustenabile, precum și de proiectele demonstrative pentru tehnologiile generice esențiale. Programul NER300 de finanțare a proiectelor inovatoare demonstrative din domeniul energiei cu emisii scăzute de carbon și planul sustenabil pentru o industrie cu emisii scăzute de dioxid de carbon (*Sustainable Industry Low Carbon* - SILC), de acordare a unor subvenții în sprijinul inovării în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră vor juca, de asemenea, un rol important.

Comisia va conduce, în anul 2013, un grup operativ în domeniul tehnologiilor avansate de producție pentru producția ecologică cu scopul de a sprijini elaborarea și adoptarea tehnologiilor respective de către industria europeană. În urma consultărilor industriei, Comisia va evalua impactul unui eventual PPP în domeniul industriilor prelucrătoare sustenabile.

Statele membre sunt invitate să promoveze comercializarea și extinderea utilizării tehnologiilor de fabricație avansate și să dezvolte colaborarea transfrontalieră, luând în considerare specializările și necesitățile lor naționale.

ii) Piețele tehnologiilor generice esențiale

Piața mondială în domeniul tehnologiilor generice esențiale (TGE), care cuprinde microelectronica și nanoelectronica, materialele avansate, biotehnologia industrială, fotonica, nanotehnologia și sistemele avansate de fabricație, **se preconizează că va crește cu peste 50% - de la 646 miliarde EUR până la peste 1 000 miliarde de EUR până în 2015**, ceea ce este echivalent cu aproximativ 8% din PIB-ul UE. Europa este lider mondial în C&D pentru TGE, cu o cotă mondială a brevetelor de peste 30%. Cu toate acestea, în trecut, UE a fost adesea mai lentă decât partenerii noștri comerciali în ceea ce privește transformarea cercetării în produse și servicii comercializabile.

---

13 Roland Berger „*GreenTech Made in Germany*: *update 2012*" http://www.rolandberger.com/media/pdf/Roland_Berger_Umbau_Energiesystem_20120208.pdf

14 „Raportul din 2010 privind competitivitatea europeană", SEC(2010)1272.

15 Cu privire la acest concept, a se consulta lucrarea intitulată „*Trends and challenges in demand-side innovation policies in Europe*", disponibilă la adresa: http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=5532&lang=en&tpa_id=135

O comunicare[16] emisă în iunie 2012 a stabilit strategia UE pentru accelerarea dezvoltării și implementării industriale a produselor bazate pe TGE. Această nouă strategie se bazează pe patru piloni: adaptarea și raționalizarea instrumentelor de politică ale UE; o mai bună coordonare a politicilor UE și ale statelor membre, în vederea creării de sinergii și complementarități; instituirea de structuri de guvernanță adecvate și specifice în cadrul și în afara Comisiei, în vederea asigurării punerii în aplicare eficiente și mobilizarea instrumentelor comerciale existente pentru a asigura o concurență loială și condiții de concurență echitabile la nivel internațional. De asemenea, se va acorda atenție dezvoltării pieței interne pentru produse inovatoare, în scopul de a promova competențele în domeniul științei și tehnologiei și a încuraja spiritul antreprenorial în privința TGE[17]. Este necesar să se examineze modul cel mai potrivit de a menține și a dezvolta o bază de aprovizionare europeană puternică pentru TGE, de exemplu pentru componentele utilizate în sectorul telecomunicațiilor și în sectorul informatic.

Comisia va pune în aplicare strategia europeană pentru tehnologiile generice esențiale care va asigura o mai bună coordonare a politicilor în materie de tehnologie existente în UE și în statele membre, finanțarea liniilor pilot și demonstrative esențiale și a proiectelor TGE transversale, precum și dezvoltarea în timp util a pieței interne pentru produsele bazate pe TGE. Asigurarea utilizării industriale a TGE va fi o componentă esențială a parteneriatelor europene pentru inovare relevante.

Statele membre și regiunile sunt invitate să utilizeze din plin strategiile în materie de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă, pentru a susține dezvoltarea cercetării, inclusiv în ceea ce privește liniile pilot și proiectele demonstrative și pentru a promova cooperarea de-a lungul întregului lanț valoric.

iii) Piețele produselor ecologice

Industriile ecologice utilizează resursele regenerabile sau aplică procesele ecologice în procesele lor de producție. Produsele ecologice oferă o serie de avantaje pentru competitivitatea industrială și pentru mediul înconjurător. În comparație cu procesele bazate pe combustibili fosili, majoritatea proceselor de producție ecologice consumă mai puțină energie, emit mai puțin dioxid de carbon și compuși organici volatili și generează mai puține deșeuri toxice. Acestea pot reduce costurile de producție și pot îmbunătăți performanțele de mediu. Creșterea volumului produselor chimice ecologice din UE până în anul 2020, inclusiv a bioplasticelor, lubrifianților biodegradabili, biosolvenților, agenților tensioactivi ecologici și a furajelor chimice este estimată la 5,3% pe an, reprezentând o **valoare de piață de 40 miliarde EUR** și furnizând peste 90 000 de locuri de muncă numai în industria biochimică[18].

Instituirea unei piețe interne pentru produsele ecologice necesită dezvoltarea unor standarde și actualizarea regulamentelor[19]. CEN lucrează deja la elaborarea unor mandate de standardizare

---

16 „O strategie europeană privind tehnologiile generice esențiale - o punte către creștere economică și locuri de muncă”, COM(2012)341.

17 TGE au fost, de asemenea, identificate ca fiind un domeniu prioritar pentru împrumuturile permise de majorarea capitalului BEI.

18 Raportul Europe Innova intitulat „*Assessment of the Bio-based Products Market Potential for Innovation*” 2010.

19 „Inovarea în scopul creșterii durabile: O bioeconomie pentru Europa”, COM(2012)60 din 13 februarie 2012.

pentru biocombustibili și produsele ecologice în general, precum și a unor mandate specifice pentru biopolimeri, lubrifianți, solvenți și agenți tensioactivi[20].

Un PPP instituțional bazat pe abordarea inițiativei tehnologice comune privind industriile ecologice pentru creștere ar putea mobiliza investițiile sectorului privat, facilita intensificarea eficientă și durabilă a aprovizionării cu biomasă, sprijini proiectele demonstrative la scară largă privind biorafinăriile, promova achizițiile publice ecologice și dezvolta noi produse și materiale ecologice. Procesele și tehnologiile inovatoare pot facilita exploatarea reziduurilor de culturi și biomasă marină neutilizate în prezent.

Comisia va pune în aplicare strategia privind bioeconomia și va stimula piețele pentru produsele ecologice, accelerând elaborarea de standarde și recunoașterea lor internațională, promovând etichetarea și achizițiile publice ecologice și va colabora cu sectorul industrial pentru a elabora propuneri detaliate pentru un PPP în domeniul bioeconomiei (începând din 2013-2014).

iv) Politica sustenabilă în domeniul industrial, construcțiile și materiile prime durabile

Reducerea costurilor, creșterea eficienței energetice și a utilizării eficiente a resurselor și reducerea deșeurilor vor stimula competitivitatea sectorului construcțiilor. Energia utilizată pentru consum casnic, comercial și în clădirile publice reprezintă 40% din consumul final de energie al UE și contribuie la emisiile de CO_2 și la poluarea aerului. Noile investiții în eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și publice și a infrastructurii au un potențial de creștere ridicat și se preconizează că vor fi în valoare de aproximativ **25-35 de miliarde EUR pe an până în 2020**[21]. În plus, se propune ca o parte semnificativă din fondurile structurale și de coeziune să sprijine trecerea la o economie cu emisii reduse de carbon.

Sunt necesare noi standarde europene pentru produsele, procesele și lucrările de construcție durabilă, cu scopul de a menține coerența pieței interne atât pentru produse, cât și pentru servicii. Competitivitatea internațională a serviciilor UE în domeniul construcțiilor poate fi îmbunătățită, printre altele, prin asigurarea utilizării la nivel internațional a standardelor de construcție de tip Eurocod. PPP-ul privind clădirile cu consum scăzut de energie ar trebui să accelereze tranziția de la cercetare la piață.

Noua directivă privind proiectarea ecologică[22] a stabilit cerințele pentru anumite produse cu impact energetic, inclusiv motoare, pompe, ventilatoare și camere frigorifice. Sunt în curs de adoptare măsuri privind alte produse de uz casnic și echipamente industriale. Deși energia a fost principala resursă vizată până în prezent, directiva prevede îmbunătățiri referitoare la toate aspectele de mediu, inclusiv de eficiența materialelor. Aceasta va fi aplicată treptat unei game din ce în ce mai extinse de produse industriale care au efecte semnificative asupra mediului.

Trebuie luate, de asemenea, măsuri pentru a dezvolta în continuare, la nivelul UE, piețele de reciclare a deșeurilor și pentru a evolua către o economie în circuit închis. Noi standarde europene pentru calități gradate de materiale reciclate (de exemplu, metale, lemn și textile) ar favoriza, de asemenea, dezvoltarea pieței. Este nevoie urgentă de mai multe proiecte

20 http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Biobased/Pages/default.aspx

21 „Evaluarea impactului pentru directiva privind eficiența energetică”, SEC(2011)779 din 22 iunie 2011.

22 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/index_en.htm

demonstrative pentru tehnologii de reciclare, dezmembrare și sortare cu aplicații specifice, cum ar fi proiectul pilot RECAP privind o mai bună reciclare a amestecurilor de materiale plastice. Tehnologiile inovatoare pentru gestionarea resurselor și a deșeurilor ar putea fi, de asemenea, promovate prin schimbul de bune practici. Fondul de coeziune și fondurile structurale, precum și alte fonduri publice, sisteme de stimulente și semnale în materie de prețuri ar putea promova din ce în ce mai mult reciclarea, recondiționarea și reutilizarea, în detrimentul incinerării.

Materiile prime neagricole neenergetice sunt vitale pentru competitivitatea industriei UE. Inovarea poate contribui la reducerea presiunilor în materie de aprovizionare. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, prin intermediul elaborării unor metode avansate de extracție (inclusiv a exploatării miniere a fundului mării) și de procesare, al proiectării produselor menite să faciliteze reciclarea de înaltă calitate și prin permiterea „mineritului urban". UE trebuie să amelioreze cooperarea și schimbul de informații între statele membre privind materiile prime pentru a obține masa critică necesară în vederea elaborării de soluții în circuit închis pentru lanțurile valorice ale materiilor prime. Parteneriatul european pentru inovare privind materiile prime[23] va reuni toate părțile interesate relevante pentru a accelera disponibilitatea pentru piață a soluțiilor tehnologice și a altor tipuri de soluții. Comisia va transpune, ulterior, acest plan strategic de implementare într-un program operațional.

Noi standarde europene vor fi elaborate pentru criteriile de durabilitate legate de produsele și procesele din sectorul construcțiilor, iar asimilarea la nivel internațional a Eurocodurilor va fi promovată în cadrul punerii în aplicare a planului de acțiune privind competitivitatea durabilă a sectorului construcțiilor, în cooperare cu forumul strategic tripartit[24] (2013 - 2014).

Pentru a accelera tranziția de la cercetare la piață, vor fi propuse acțiuni concrete în cadrul PPP-ului privind clădirile eficiente din punct de vedere al consumului energetic și prin intermediul unei comunicări privind clădirile durabile (2013).

Comisia va pune în aplicare regulamente specifice în materie de proiectare ecologică privind produsele industriale, care includ în special produsele cu un impact semnificativ asupra mediului pe durata ciclului lor de viață; aceasta va sprijini realizarea mai rapidă și mai puțin costisitoare a obiectivelor politicii privind proiectarea ecologică prin intermediul unor acorduri voluntare sectoriale; va analiza în comun directiva privind etichetarea energetică și anumite aspecte ale directivelor privind proiectarea ecologică, în vederea maximizării eficienței acestora; va sprijini serviciile de consultanță în materie de proiectare ecologică prin intermediul rețelei întreprinderilor europene (Enterprise Europe Network), pentru a răspunde mai eficient nevoilor IMM-urilor (începând din anul 2012).

Comisia va dezvolta în continuare piețe de reciclare stabile și va crește ratele de colectare prin intermediul unei revizuiri planificate a unor aspecte specifice ale politicii UE în materie de deșeuri (în 2014) și prin analiza sistemelor existente privind răspunderea extinsă a producătorului, cu scopul de a identifica cele mai rentabile sisteme și a defini bune practici și orientări (2013/2014).

---

23 „Asigurarea disponibilității materiilor prime pentru bunăstarea viitoare a Europei – propunere de parteneriat european pentru inovare privind materiile prime", COM(2012)82.

24 Anunțat în comunicarea intitulată „Strategie pentru competitivitatea durabilă a sectorului construcțiilor și a întreprinderilor sale", COM(2012)433.

După lansarea Parteneriatului european pentru inovare privind materiile prime în noiembrie 2012, Comisia va elabora un program operațional privind materiile prime, bazat pe Planul strategic de punere în aplicare (septembrie 2013).

Statele membre sunt invitate să elaboreze strategii adaptate la specificitățile lor naționale pentru a promova reciclarea și a dezvolta clădirile cu consum energetic redus.

v) Vehiculele și ambarcațiunile ecologice

Vehiculele cu propulsoare alternative și/sau care utilizează combustibili alternativi reprezintă un pas esențial în direcția mobilității durabile. Se preconizează că vehiculele electrice reîncărcabile și vehiculele hibride vor reprezenta aproximativ **7% din piață până în 2020**. Vehiculele prevăzute cu motor cu combustie vor avea, de asemenea, din ce în ce mai multe componente electrice. Pe lângă stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă, investițiile în tehnologiile nepoluante de mobilitate pot genera beneficii suplimentare, inclusiv îmbunătățirea calității aerului și reducerea impactului asupra sănătății.

Este necesară o coordonare la scară largă în vederea dezvoltării unor piețe pentru vehiculele și ambarcațiunile ecologice. În special, utilizarea mobilității electrice va necesita adaptări profunde ale lanțurilor de valori industriale, ale modelelor de afaceri, aptitudinilor și atitudinilor consumatorilor, precum și înființarea infrastructurilor de reîncărcare. Activitățile de standardizare privind interoperabilitatea și conectivitatea care sunt în curs de desfășurare trebuie să fie încheiate rapid și urmate de standarde suplimentare pentru vehicule și infrastructuri. Cerințele CEE-ONU în materie de siguranță pentru toate componentele și sistemele (inclusiv bateriile) și reglementările UE în materie de protecție a mediului trebuie să fie adaptate. Acordurile internaționale privind standardele și reglementările, în special în cadrul CEE-ONU, vor contribui la realizarea de economii și vor accelera creșterea pieței. Cooperarea cu cei mai mari parteneri comerciali ai noștri privind standardele, cercetarea și aspectele de reglementare va contribui, de asemenea, la asimilarea acestora, un exemplu în acest sens fiind adoptarea planului de lucru UE-SUA privind eMobilitatea în cadrul Consiliului Economic Transatlantic.

Propunerile legislative privind rețelele inteligente, rețeaua transeuropeană de transport[25] și infrastructurile pentru carburanți alternativi ar trebui să faciliteze extinderea infrastructurilor de reîncărcare/realimentare, în special în orașe. Autoritățile regionale și locale ar trebui, de asemenea, să joace un rol în încurajarea introducerii pe piață, de exemplu prin dezvoltarea infrastructurii, achizițiile publice și prin stimulente nefinanciare, cum ar fi accesul prioritar în centrele urbane. Ca urmare a proiectului Green eMotion, proiectele demonstrative și cele de cercetare și dezvoltare ar trebui să fie elaborate în cadrul Orizont 2020, prin utilizarea Fondului de coeziune și a fondurilor structurale și de către statele membre, împreună cu împrumuturile BEI.

Ca urmare a raportului final al grupului CARS21, Comisia va coordona toate acțiunile de politică menite să sprijinire introducerea pe piață a vehiculelor ecologice, inclusiv utilizarea de vehicule electrice și vehicule hibride reîncărcabile, prin asigurarea adoptării în timp util a reglementărilor și standardelor, facilitarea implementării infrastructurii de reîncărcare și,

[25] „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport, COM(2011)650/3”

eventual, prin asigurarea finanțării inițiale a principalelor proiecte demonstrative și de C&D (comunicarea CARS 2020 până în noiembrie 2012).

După cum s-a anunțat în Cartea albă din 2011 în domeniul transporturilor[26], Comisia va publica o strategie privind combustibilii alternativi, care va aborda, de asemenea, aspectul asigurării unei infrastructuri de reîncărcare/realimentare adecvate.

Pe baza consultărilor actuale cu industria, Comisia va evalua propuneri detaliate de acțiuni în continuarea PPP-ului privind pilele cu hidrogen și pilele de combustie și a PPP-ului privind autovehiculele ecologice.

Ținând seama de specificitățile și de necesitățile naționale, statele membre sunt invitate să sprijine proiectele demonstrative și să dezvolte infrastructuri corespunzătoare pentru vehiculele și ambarcațiunile ecologice, adaptate la necesitățile acestora și în conformitate cu recomandările emise în cadrul semestrului european.

Statele membre și regiunile sunt invitate să utilizeze din plin strategiile în materie de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă, pentru a susține dezvoltarea cercetării, inclusiv în ceea ce privește liniile pilot și proiectele demonstrative și pentru a promova cooperarea de-a lungul întregului lanț valoric.

vi) Rețelele inteligente

Sunt necesare infrastructuri adecvate (inclusiv rețele inteligente, soluții de depozitare și de echilibrare a capacității) pentru integrarea energiei din surse regenerabile în rețeaua electrică, contribuirea la eficiența energetică și pentru a facilita noile cerințe, de exemplu în cazul vehiculelor electrice. Al treilea pachet privind liberalizarea sectorului energetic a stabilit cerințe pentru instalarea sistemelor de contorizare inteligente în cel puțin 80% din gospodării până în anul 2020, ca un prim pas în direcția implementării rețelelor inteligente în UE, în timp ce comunicarea privind rețelele inteligente[27] stabilește cadrul general de politică pentru a impulsiona implementarea acestor rețele. În ansamblu, **până în anul 2020, se estimează că UE va trebui să investească 60 de miliarde EUR în aceste rețele**, investiție care va crește până la aproximativ 480 de miliarde EUR până în anul 2035.

Este esențial să se creeze condițiile-cadru adecvate pentru industrie cu scopul de a asigura tehnologiile și capacitățile de producție necesare pentru a furniza această investiție[28]. În paralel, UE trebuie să-și respecte standardele necesare pentru asigurarea interoperabilității rețelelor inteligente la nivel transfrontalier, precum și un set comun de standarde minime pentru contoarele și infrastructurile de măsurare avansată. Comisia a emis deja în 2011 mandatul M/490 către organizațiile europene de standardizare pentru a elabora un prim set de standarde pentru rețelele inteligente până la sfârșitul anului 2012. Are loc un schimb regulat de informații cu actori internaționali precum Institutul național pentru standarde și tehnologii din SUA, cu scopul de a elabora standarde compatibile, în măsura în care acest lucru este posibil. Un cadru general pentru o mai bună asimilare a aparatelor inteligente trebuie încă să fie pus în aplicare, inclusiv pentru utilizarea mai eficientă a dispozitivelor de joasă tensiune.

---

26 Foaie de parcurs pentru un spațiu european unic al transporturilor – Către un sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor, COM(2011)144.

27 COM(2011)202 din 12 aprilie 2011.

28 A se vedea Comunicarea Comisiei COM(2011)202 - „Rețele inteligente: de la inovare la implementare”.

Pe baza analizei raportului cost-beneficiu, ar trebui să fie elaborați principalii indicatori de performanță pentru achizițiile publice pentru a se asigura recunoașterea beneficiilor potențiale. Potențialul oferit de instalațiile de ardere de mici dimensiuni, integrate, eficiente și flexibile ar putea fi realizat prin stabilirea, în timp util, a unor standarde corespunzătoare referitoare la emisii. În sfârșit, trebuie să fie elaborate proiecte demonstrative adevărate în materie de C&D și inovare, prin intermediul inițiativelor industriale europene privind rețelele electrice, al planului SET și prin Parteneriatul european pentru inovare privind orașele și comunitățile inteligente[29].

Pe baza următorului raport al Grupului operativ pentru rețele inteligente, Comisia va defini și alte obiective pentru implementarea componentelor rețelelor inteligente, va revizui și extinde mandatele de standardizare, va elabora orientări privind indicatorii cheie de performanță și va identifica potențiale proiecte de interes comun[30] pentru infrastructura energetică transeuropeană (sfârșitul anului 2012).

2. Măsuri de însoțire

Organismele de coordonare descrise mai sus – sau noile grupuri operative specializate, după caz – vor trebui să coordoneze îndeaproape eforturile cu sectorul industrial și statele membre, în vederea îndeplinirii agendelor lor politice. Aceste grupuri vor avea structuri și termene diferite, în funcție de necesitățile din domeniul lor de activitate. Cu toate acestea, toate aceste grupuri vor reuni părțile interesate și autoritățile publice relevante pentru a defini acțiunile necesare pentru a accelera adoptarea noilor tehnologii și investiții[31].

- În primul rând, ar trebui convenit și anunțat, cât de curând posibil, un **cadru de reglementare a pieței interne simplificat, previzibil și stabil** pentru noile produse și servicii, inclusiv standarde și modalități de certificare adecvate. Autoritățile de reglementare și organizațiile de standardizare din UE trebuie să elaboreze în timp util reglementări și standarde pentru noile tehnologii, înainte de prima introducere a acestora pe piață – mandatele de standardizare CEN pentru vehiculele electrice și produsele ecologice fiind exemple concludente în acest sens. Grupurile operative vor recomanda acțiuni de simplificare a cadrului de reglementare și a mediului administrativ în domeniile lor respective de piață, în special pentru a ajuta IMM-urile. De asemenea, s-a recomandat statelor membre să simplifice mediul de reglementare în cadrul semestrului european.

- **Dezvoltarea infrastructurii trebuie să fie coordonată și sincronizată cu creșterile capacității de producție**. De exemplu, investițiile în infrastructuri energetice cheie ale UE, cum ar fi rețelele inteligente și sistemele de stocare a energiei, sunt esențiale pentru adoptarea la scară largă a energiei regenerabile și a TIC și pentru extinderea utilizării vehiculelor electrice și a vehiculelor hibride. Asigurarea unor infrastructuri de transport eficiente și adecvate, a logisticilor interoperabile și a rețelelor în bandă largă de mare viteză sunt condiții prealabile indispensabile pentru dezvoltarea industrială. De asemenea, trebuie să se dezvolte în timp util capacități industriale noi în domeniul tehnologiilor de producție, cu investiții în mașini și echipamente cu consum scăzut de energie și de resurse.

---

29 Investiția în infrastructuri este, de asemenea, un domeniu prioritar pentru împrumuturile permise de majorarea capitalului BEI.

30 Propunere de regulament privind orientări pentru infrastructuri energetice transeuropene, COM(2011)658.

31 Acestea vor fi înființate prin respectarea deplină a normelor privind grupurile de experți și alte organisme instituite de Comisie [C(2010)7649 și SEC(2010)1360].

- În al treilea rând, este esențial ca **eforturile în materie de inovare și cercetare și dezvoltare să fie coordonate la nivelul UE** pentru a asigura implementarea și comercializarea în timp util a tehnologiilor. În special, proiectele demonstrative și fiabile din punct de vedere al conceptului și liniile pilot de fabricație sunt condiții prealabile pentru implementarea tehnologiilor la scară industrială. Parteneriatele între sectorul public și cel privat pot asigura finanțare pentru astfel de inițiative, utilizând fondurile structurale sau în cadrul Orizont 2020 și prin alte programe comunitare. Finanțarea capitalului de risc din sectorul public și mai ales din surse private poate fi, de asemenea, utilizată.

- În plus, Comisia va lua măsuri suplimentare pentru a se asigura că **sunt disponibile competențele necesare** pentru dezvoltarea acestor piețe și pentru a stimula cererea în materie de asimilare a noilor inovații.

Noi practici de lucru vor ajuta întreprinderile să angajeze o forță de muncă în curs de îmbătrânire și să atragă în procesul de fabricație persoane calificate. Tehnologiile inovatoare modifică necesitățile în materie de locuri de muncă și competențe. Comisia va promova **transformarea locurilor de muncă** care stimulează noi forme de „locuri de muncă active” și încurajează dezvoltarea de noi competențe, inclusiv competențe informatice.

Utilizarea la scară mai largă a proiectării, precum și a altor inovații care nu sunt de natură tehnologică, reprezintă unul dintre factorii determinanți esențiali pentru elaborarea de produse cu valoare ridicată, creșterea productivității și îmbunătățirea eficienței resurselor. Pentru a consolida rolul proiectării în cadrul inovării, comitetul director european în materie de proiectare a elaborat un set de propuneri, printre care: îmbunătățirea accesului întreprinderilor la proiectare; promovarea inovării bazate pe proiectare în ceea ce privește sistemele de fabricație; promovarea competențelor în materie de proiectare; îmbunătățirea profilului proiectării în cadrul sistemului de cercetare și inovare al UE; extinderea sferei de aplicare a proiectării în sectorul public și diferențierea proiectării europene la nivel mondial.

Politica de inovare își poate echilibra impactul asupra creșterii economice prin combinarea introducerii de noi tehnologii și metode de lucru cu măsurile orientate asupra cererii, precum standardizarea, promovarea asimilării inovațiilor în lanțurile globale de aprovizionare sau furnizarea de stimulente prin reglementări. Europa are experiență în politicile referitoare la cerere, precum inițiativa de succes privind piețele pilot care a creat foi de parcurs specifice pieței și instrumente de politică referitoare la cerere. Recent, cinci parteneriate europene pentru inovare au fost anunțate pentru a coordona aspectul cererii și instrumentele de politică C&D.

În urma solicitării Consiliului European din martie 2012, este important **să se promoveze în continuare inovarea în funcție de cerere** și să se creeze cel mai favorabil mediu posibil în care întreprinzătorii să-și poate comercializa ideile pe piață. Începând cu sfârșitul anului 2012, Comisia va pune în aplicare un plan de acțiune orizontal cuprinzând trei etape consecutive pentru stimularea cererii de bunuri și servicii inovatoare europene. Prima etapă este de a identifica piețele, seturile de instrumente și modelele orientate către cerere. În etapa următoare, Comisia va elabora împreună cu părțile interesate foi de parcurs strategice pentru acțiunile referitoare la cerere din cadrul unor inițiative mai ample. În etapa finală se vor pune în aplicare acțiunile stabilite în foile de parcurs strategice din cea de-a doua etapă. În paralel, un nou sistem de monitorizare va măsura impactul politicilor referitoare la cerere și al implementării foilor de parcurs strategice.

Comisia va elabora și va pune în aplicare un plan de acțiune orizontală menit să stimuleze cererea de bunuri și servicii inovatoare europene (începând din anul 2012).

Comisia va stabili o rețea educațională privind inovarea la locul de muncă în Europa cu scopul de a promova productivitatea muncii și calitatea locurilor de muncă (2013) și va pune în aplicare un plan de acțiune pentru accelerarea integrării proiectării în politica de inovare (începând din anul 2012).

În 2013, Comisia va lansa o reexaminare independentă menită să evalueze capacitatea sistemului european de standardizare de a se adapta la mediul în rapidă evoluție și de a contribui la obiectivele strategice interne și externe ale Europei.

B. Accesul la piețe

1. Îmbunătățirea pieței interne a mărfurilor

Piața internă a mărfurilor reprezintă 75% din schimburile comerciale din interiorul Uniunii Europene și are un imens potențial neexploatat de a stimula competitivitatea și creșterea economică a UE. Aceasta este un instrument esențial pentru realizarea unei economii sociale de piață foarte competitive. În special, globalizarea, specializarea și inovarea au un impact profund asupra proceselor de producție, în pofida faptului că distincția dintre „produse" și „servicii" devine tot mai neclară. Cu toate acestea, acest proces poate crea noi bariere și obstacole. Prin urmare, normele și procedurile privind piața unică trebuie să țină pasul cu aceste evoluții. Douăzeci de ani după strategia din 1992, o gamă largă de produse sunt încă nearmonizate, iar clauzele de recunoaștere reciprocă din legislația statelor membre nu sunt întotdeauna aplicate în mod corect. Anul viitor, Comisia va realiza o evaluare critică a *acquis*-ului pentru produsele industriale, care va include un studiu și consultări ample și va elabora o foaie de parcurs pentru reforma pieței interne pentru produsele industriale.

Sunt necesare progrese suplimentare în ceea ce privește integrarea completă pe piața internă a anumitor sectoare, cum ar fi **sectorul securității și al apărării**. În pofida punerii în aplicare a pachetului de măsuri în domeniul apărării, sectorul respectiv își menține, în continuare, o puternică dimensiune națională și nu este, prin urmare, în măsură să beneficieze de potențialul economiilor de scară care sunt necesare pentru a îmbunătăți competitivitatea și rentabilitatea. Alte inițiative la nivelul UE în materie de cercetare și inovare sunt în curs de pregătire în sectorul securității civile. Un grup operativ în domeniul apărării sprijină elaborarea unei strategii cuprinzătoare pentru o industrie a apărării care să fie un lider mondial competitiv atât în Europa, cât și în afara acesteia. De asemenea, produsele și serviciile bazate pe datele obținute prin satelit au un potențial ridicat de creștere economică, iar dezvoltarea acestor produse pe piață ar trebui să fie încurajată și susținută.

În anul 2010, în cadrul strategiei sale privind reglementarea inteligentă[32], Comisia a elaborat **verificări ale adecvării** pentru a evalua cadrul legislativ global într-un anumit domeniu de politică. Aceste verificări au fost concepute în vederea identificării sarcinilor administrative excesive, a examinării suprapunerilor legislative, a lacunelor și neconcordanțelor și a evaluării impactului cumulativ al legislației. Constatările verificărilor respective vor servi drept bază pentru luarea deciziilor în materie de politică privind viitorul cadrului de reglementare în cauză. Verificările adecvării sunt în curs de desfășurare în anumite domenii de politică, cum

[32] „Reglementarea inteligentă în Uniunea Europeană", COM(2010)543 din 8 octombrie 2010.

ar fi informarea și consultarea lucrătorilor, omologarea de tip a motoarelor vehiculelor și politica de mediu a UE privind apa dulce. Cu toate acestea, ambiția de a avea o imagine de ansamblu a principalelor politici care afectează un singur sector economic nu s-a concretizat, încă. Prin urmare, Comisia va efectua verificări-pilot ale adecvării sectoriale orizontale. Primele două astfel de verificări vor examina **sectorul rafinării petrolului și sectorul aluminiului**. Ambele sectoare sunt esențiale pentru lanțul de valori industriale al UE, dar necesită de urgență noi investiții, în contextul unei concurențe internaționale puternice. Verificarea adecvării se va concentra pe punerea în aplicare și interacțiunea dintre politicile care sunt cele mai importante pentru competitivitatea acestor sectoare[33]. Vor urma alte verificări ale adecvării pentru alte produse industriale.

Obstacolele în calea pieței interne pe planul reglementării și al guvernanței, precum normele tehnice, refuzul de a aplica **recunoașterea reciprocă și divergențele legate de existența a 27 de sisteme fiscale diferite** își au, de asemenea, originea în domeniile politice reglementate de statele membre. O analiză în amonte a proiectelor de norme tehnice poate preveni apariția unor obstacole de reglementare. Acesta este exact obiectivul procedurii de notificare 98/34[34], care prevede ca proiectele legislative care cuprind norme tehnice aplicabile produselor și serviciilor societății informaționale să fie comunicate Comisiei înainte de adoptarea lor. Caracterul preventiv al acestei proceduri a permis evitarea unui număr mare de încălcări ale normelor privind libera circulație a mărfurilor. Totuși, această procedură de notificare poate fi utilizată, de asemenea, pentru a îmbunătăți legislația națională, în conformitate cu principiile unei „mai bune legiferări" și prin intermediul evaluării comparative. Potențialul său poate fi mai bine exploatat dacă statelor membre li se recomandă să utilizeze analiza competitivității în contextul evaluărilor de impact naționale.

„**Produsele și serviciile ecologice**" reprezintă o piață dinamică, inovatoare și în plină expansiune. Cu toate acestea, dezvoltarea în paralel a unor norme tehnice și a unor sisteme de etichetare diferite și adesea incoerente în statele membre și în cadrul unor inițiative private ar putea deruta consumatorii și ar putea crea obstacole în calea liberei circulații a acestor produse și servicii pe întreaga piață unică. Comisia studiază în prezent cele mai bune modalități de a integra „produsele și serviciile ecologice" în cadrul pieței interne, inclusiv măsura amprentei ecologice[35].

Lipsa de coordonare între statele membre în legătură cu metodologiile și cu criteriile pentru luarea deciziilor privind **stabilirea prețurilor/rambursarea medicamentelor** provoacă incoerențe și întârzie accesul la medicamentele inovatoare. Deși această chestiune este abordată parțial în cadrul directivei privind transparența și al lucrărilor referitoare la evaluarea tehnologiei medicale, este necesară o strategie politică mai amplă și o foaie de parcurs mai cuprinzătoare pentru a asigura competitivitatea și viabilitatea pe termen lung a industriei farmaceutice a UE.

---

33 De exemplu, evaluările efectuate de statele membre care au fost prezentate la masa rotundă pe tema rafinării UE organizată de Comisie la data de 15 mai 2012 în ceea ce privește impactul combinat al politicilor UE în materie de rafinare.

34 Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și a unor reguli referitoare la serviciile societății informaționale.

35 Propunerea referitoare la amprenta ecologică anunțată în Actul privind piața unică va fi lansată în 2013, în cadrul unei comunicări a Comisiei.

Există condiții pentru a îmbunătăți cadrul UE în materie de **supraveghere a pieței**. Directiva privind siguranța generală a produselor (DSGP) se aplică tuturor produselor de consum, atât celor armonizate, cât și celor nearmonizate, în timp ce dispozițiile privind supravegherea pieței cuprinse în prezent în Regulamentul (CE) nr. 765/2008 și în legislația specifică acestui sector se aplică produselor armonizate, indiferent dacă este vorba despre produse de consum sau despre produse industriale. Astfel, autoritățile naționale și operatorii economici pot fi expuși unor confuzii în legătură cu sistemul care trebuie aplicat. O nouă propunere aflată în curs de pregătire, referitoare la un regulament de supraveghere a pieței, urmează să combine toate aceste dispoziții în materie de supraveghere a pieței și să abordeze deficiențele actualului cadru legislativ.

Supravegherea pieței protejează cetățenii europeni de produsele neconforme (care prezintă, de exemplu, riscuri pentru sănătate și siguranță) și asigură condiții comerciale echitabile. Menținerea ordinii pe piața internă este realizată la nivel național și statele membre sunt responsabile atât de supraveghere, cât și de respectarea legislației. În special supravegherea necesită un efort uriaș. Există dovezi în sensul unei slabe supravegheri a pieței pentru anumite produse, precum bunurile de capital fabricate de industria mecanică europeană[36]. Este necesar un plan de acțiune multianual în materie de supraveghere a pieței pentru a impulsiona supravegherea pieței la nivel paneuropean și pentru a stimula cooperarea și asistența reciprocă. Punerea sa în aplicare va face viața mult mai dificilă pentru comercianții necinstiți și va contribui la o mai bună integrare a pieței unice pentru produsele conforme și sigure. Astfel, operatorii responsabili nu vor mai fi plasați într-o poziție concurențială dezavantajoasă.

În timp ce granița între servicii și produse devine din ce în ce mai neclară, barierele în calea comerțului cu servicii dăunează în mod direct și într-o măsură tot mai mare comerțului cu mărfuri. Serviciile pentru întreprinderi, în special, sunt esențiale pentru competitivitatea și inovarea industrială. Ele sunt deosebit de relevante pentru IMM-uri, care depind mai mult de achiziționarea de servicii de pe piață decât întreprinderile mari.

Până la sfârșitul anului 2012, Comisia va adopta un pachet de măsuri privind siguranța produselor și supravegherea pieței, care va consta într-o revizuire a Directivei privind siguranța generală a produselor, într-un nou regulament privind supravegherea pieței și într-o comunicare privind un plan de acțiune multianual în materie de supraveghere a pieței pentru perioada 2012-2015.

Comisia va evalua starea „acquis-ului" în domeniul produselor industriale în ansamblul lor, în vederea pregătirii unei foi de parcurs referitoare la reforma pieței interne a produselor industriale (2013).

Comisia va întreprinde verificări ale adecvării în sectorul aluminiului și în cel al rafinării petrolului, concentrându-se asupra punerii în aplicare și a interacțiunii acestor politici foarte importante pentru competitivitate.

Comisia va elabora o strategie globală pentru a sprijini competitivitatea industriei de apărare și pentru a spori eficiența pieței apărării. Este prevăzută publicarea unei comunicări până în luna aprilie 2013.

[36] Conferința DG ENTR privind supravegherea pieței și echipamentele tehnice, 24 noiembrie 2011: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/machinery/market-surveillance/index_en.htm

Comisia va prezenta inițiative suplimentare pentru a favoriza integrarea pieței interne în domeniul securității și al spațiului.

Comisia va continua să valorifice potențialul procedurii prevăzute de Directiva 98/34/CE în calitate de instrument al politicii industriale și pentru a contribui la orientarea priorităților legislative viitoare ale UE, în special pentru a încuraja statele membre să introducă evaluările de impact și analiza competitivității în faza de proiect a proceselor lor legislative naționale.

Comisia va lansa un program strategic menit să consolideze competitivitatea industriei farmaceutice.

Un grup la nivel înalt privind serviciile pentru întreprinderi va fi creat până la sfârșitul anului 2012. Comisia se va baza pe raportul acestui grup pentru a elabora un program de lucru însoțit de recomandări strategice până în anul 2014.

2. Dezvoltarea spiritului antreprenorial pentru dinamizarea pieței interne

Deși mai mult de o treime din noile locuri de muncă sunt create de întreprinderi mici cu creștere puternică, micile întreprinderi din UE nu cresc la fel de rapid ca cele din Statele Unite[37]. Bazându-se pe *Small Business Act*, un plan de acțiune privind spiritul antreprenorial va favoriza creșterea întreprinderilor noi, va facilita transferul de întreprinderi, va oferi sprijin întreprinderilor recent înființate și va pune la punct proceduri de faliment eficiente, care să le ofere antreprenorilor o a doua șansă.

Antreprenorii trebuie să valorifice întregul potențial al pieței unice digitale **a UE, care ar trebui să crească cu 10% pe an până în 2016**[38]. Comisia a plasat dezvoltarea internetului și a tehnologiilor digitale în centrul strategiei Europa 2020, prin intermediul **Agendei digitale pentru Europa**[39] și al inițiativelor emblematice în materie de politică industrială. Politica UE prevede condițiile-cadru pentru piața unică digitală, inclusiv baza legislativă pentru comerțul electronic (Directiva 2000/31/CE)[40]. În viitor, legislația europeană comună în materie de vânzare va oferi reguli uniforme pentru vânzările online transfrontaliere, iar dimensiunea digitală reprezintă o componentă-cheie a strategiei referitoare la agenda consumatorului european[41].

Statele membre și Comisia trebuie să accelereze punerea în aplicare completă a pieței unice digitale. Statele membre trebuie să simplifice procedurile de înregistrare pentru TVA și să creeze un ghișeu unic de înregistrare electronică, pentru a facilita comerțul digital transfrontalier realizat de micile întreprinderi. Rețeaua întreprinderilor europene va propune formări și le va oferi IMM-urilor care doresc să dezvolte afaceri online informații cu privire la

---

37 Albert Bravo-Biosca „*The dynamics of Europe's industrial structure and the growth of innovative firms*" (Dinamica structurii industriale a Europei și creșterea întreprinderilor inovatoare), conferința JRC la Sevilla, octombrie 2011.

38 Boston Consulting Group, „*The internet economy in the G-20*" (Economia bazată pe internet în cadrul G-20), martie 2012.

39 COM(2010)245.

40 „Un cadru coerent pentru creșterea încrederii în piața unică digitală a comerțului electronic și a serviciilor online", COM(2011) 942. A se vedea, de asemenea, COM(2011) 942 final, „Un cadru coerent pentru creșterea încrederii în piața unică digitală a comerțului electronic și a serviciilor online".

41 „O agendă a consumatorului european - stimularea încrederii și a creșterii economice", COM(2012) 225.

obligațiile care le revin în contextul vânzărilor transfrontaliere. Orientările și etichetele de calitate în materie de **competențe digitale** ar putea conduce la stabilirea de comun acord a unui ansamblu de competențe pentru furnizorii de educație și de formare atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre. Standardele și orientările sunt esențiale pentru interoperabilitatea digitală a lanțurilor de aprovizionare.

Cu toate acestea, nu este suficientă doar elaborarea condițiilor-cadru și încurajarea antreprenorilor să exploateze piața unică digitală. Pentru a își realiza obiectivele, Europa trebuie să favorizeze, de asemenea, dezvoltarea spiritului antreprenorial în economia digitală.

Comisia va propune un plan de acțiune privind spiritul antreprenorial, care va conține recomandări către statele membre privind îmbunătățirea condițiilor-cadru și a măsurilor de sprijin pentru spiritul antreprenorial (noiembrie 2012) și va adopta, de asemenea, măsuri suplimentare pentru a favoriza asimilarea tehnologiilor digitale și a comerțului electronic. Ea va propune, de asemenea, în primul trimestru al anului 2013, acțiuni specifice menite să sprijine antreprenorii din domeniul internetului la nivelul UE.

3. Piața internă a tehnologiei, brevetul unitar și protecția drepturilor de proprietate intelectuală

Drepturile de proprietate intelectuală (DPI) sunt esențiale pentru inovare și creștere, protejând întreprinderile care investesc în cercetare și dezvoltare. Recompensând creativitatea și inventivitatea și protejând întreprinderile și inovarea împotriva însușirii și a utilizării abuzive a cunoștințelor tehnologice, DPI se află în centrul sistemului de inovare și constituie baza tuturor transferurilor de tehnologie. Este necesar să se garanteze că acest cadru al proprietății intelectuale răspunde necesităților noii economii, în special pentru a garanta o inovare deschisă și bazată pe colaborare.

Introducerea **brevetului unitar** și dezvoltarea unui **sistem unificat de soluționare a litigiilor în materie de brevete** în Europa va conduce la reducerea costurilor[42] și a fragmentării protecției prin brevet pe piața unică, eliminând astfel costurile inutile aferente litigiilor și consolidând securitatea juridică. În plus, un instrument de traducere automată gratuit[43] va fi disponibil în toate limbile europene până la sfârșitul anului 2014. Inventatorii care doresc să obțină o protecție prin brevet dispun de instrumente care le permit să accelereze procedura de acordare a unui brevet. Inițiativele bazate pe utilizarea activităților altor birouri, precum și pe armonizarea internațională a dreptului material al brevetelor (cuprinzând o perioadă de grație armonizată la nivel mondial, urmând a fi elaborată ținând cont de toate aspectele asociate) pot consolida pe termen lung sistemul de brevete și pot contribui la reducerea în continuare a costurilor.

Ar putea fi utilizate alte instrumente pentru completarea sistemului de brevete. Unul dintre acestea constă în optimizarea utilizării și a protecției secretelor comerciale. Nu toate etapele unei inovări sunt brevetabile, dar rezultatele lor merită să fie protejate împotriva însușirilor abuzive. Deși anumite invenții pot fi brevetabile, întreprinderile pot considera că cel mai bun mod de a le proteja este de a le păstra secrete. Astfel, inovatorii pot alege uneori să-și protejeze inovațiile (și randamentul lor) doar păstrându-și secretele comerciale confidențiale. Nu există o legislație a UE privind protecția secretelor comerciale și acest

[42] Costurile de înregistrare și de traducere pentru obținerea protecției prin brevet în Europa vor scădea cu până la 80%.

[43] A se vedea „*Patent Translate*”, http://www.epo.org/searching/free/patent-translate.html.

domeniu este reglementat la nivel național. Cu toate acestea, există diferențe semnificative între legislațiile naționale cu privire la natura și la amploarea protecției secretelor comerciale, precum și cu privire la căile de atac. Comisia examinează în prezent dacă diferențele existente între abordările naționale riscă să creeze bariere și să genereze costuri de tranzacționare pentru întreprinderile care desfășoară activități transfrontaliere, și nu în ultimul rând pentru IMM-uri.

Întreprinderile necotate la bursă sunt supuse normelor contabile naționale care rezultă din transpunerea celei de-a patra directive contabile. Deși această directivă le permite statelor membre să elaboreze norme în acest sens, în prezent nu există nicio recunoaștere pe scară largă a valorii brevetelor și a altor DPI, în special în situațiile financiare ale IMM-urilor. Se vor lua măsuri pentru a examina modalități care să le permită întreprinderilor să obțină o recunoaștere efectivă a **valorii brevetelor lor**, inclusiv în situațiile lor financiare și pentru a explora posibilele beneficii ale unei astfel de informări mai bune în ceea ce privește accesul la finanțare. În plus, sistemele de asigurare împotriva litigiilor legate de proprietatea intelectuală devin din ce în ce mai importante.

Un sistem eficace în materie de DPI trebuie să includă garanții ex-ante și măsuri de protecție ex-post împotriva celor care nu respectă regulile. Ambuscadele realizate cu ajutorul brevetelor, blocarea brevetelor, războaiele brevetelor și încălcările acestor drepturi (cum ar fi contrafacerea și pirateria) dăunează în mod direct victimelor și subminează încrederea în sistemul DPI.

Progresele tehnologice rapide realizate în sectoarele industriale cu importanță la nivelul întregii economii au condus la existența unor riscuri care pot rezulta din *grupurile de brevete*[44] și din *ambuscadele prin brevete*[45]. Studiile au detectat **grupuri de brevete în 9 sectoare tehnologice din 30**. Un sistem de reglementare eficient și proporționat ar putea favoriza forme de acorduri favorabile concurenței, care ar permite acordarea reciprocă de licențe sau stabilirea unor grupări de brevete și care ar constitui instrumente eficace orientate spre piață și destinate atenuării acestor riscuri. În cadrul acestui sistem de reglementare, Comisia își va actualiza normele referitoare la acordurile privind transferul de tehnologie. În plus, activitățile desfășurate în legătură cu garanțiile existente, precum acordarea de licențe în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii (FRAND) pot fi aprofundate. În completarea garanțiilor, o cooperare și schimburi de informații mai strânse între oficiile de brevete și organismele de standardizare ar putea aduce îmbunătățiri semnificative pe termen scurt.

DPI sunt amenințate de nivelurile din ce în ce mai ridicate ale activităților de **contrafacere și de piratare** a produselor. Rapoartele Comisiei privind confiscările vamale la frontierele UE arată că numărul de confiscări și de cazuri a crescut în mod semnificativ începând din anul 2000. Drepturile de proprietate intelectuală care nu pot fi aplicate își pierd sensul. Prin urmare, începând din 2004 este în vigoare un cadru comun minim care stabilește modalitățile de aplicare civilă a DPI (Directiva 2004/48/CE); el permite intentarea unei acțiuni nu numai

---

44 „Grupurile de brevete” apar în cazul în care un număr semnificativ de brevete referitoare la un anumit produs sunt deținute de diferiți titulari de brevete. Tarifarea independentă a acestor brevete complementare generează o acumulare de drepturi de autor. Grupurile de brevete sunt predominante în sectorul tehnologiei comunicațiilor, al semiconductorilor, al opticii, al mașinilor electrice și al tehnologiei medicale.

45 „Ambuscadele prin brevete” au loc atunci când o persoană care participă la o procedură de stabilire de standarde constată că deține brevete sau cereri de brevete privind o tehnologie inclusă într-un anumit standard doar după ce standardul respectiv este adoptat și, ulterior, refuză să acorde o licență referitoare la aceste brevete sau o acordă doar în condiții abuzive, nerezonabile sau discriminatorii.

împotriva contravenienților direcți, ci și împotriva intermediarilor (online și tradiționali) ale căror servicii sunt folosite de către contravenienți. Acest cadru, care este în prezent în curs de revizuire, le permite titularilor de drepturi să ia măsuri în cazul încălcării drepturilor lor de proprietate intelectuală.

În completarea măsurilor, a căilor de atac și a sancțiunilor prevăzute de lege, abordările bazate pe colaborare voluntară, precum cea care a condus la crearea Observatorului European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală[46], ar putea consolida într-un mod foarte pragmatic lupta împotriva contrafacerii și a pirateriei. De asemenea, Memorandumul de înțelegere privind vânzarea mărfurilor contrafăcute pe internet[47] s-a dovedit a fi o modalitate reușită de a reduce vânzarea produselor contrafăcute pe internet.

- *Comisia examinează în prezent cadrul juridic foarte fragmentat în materie de protecție a secretelor comerciale și studiază posibilele opțiuni pentru a-l face mai eficient și mai puțin costisitor, pentru ca întreprinderile și organismele de cercetare să poată investi, acorda licențe, transfera și difuza cunoștințe și informații valoroase pe întreaga piață internă.*

- *Comisia va analiza cele mai adecvate metode de estimare, precum și relația dintre piața DPI și estimarea și menționarea adecvată a DPI în contabilitate, pe baza concluziilor unui grup de experți privind aceste aspecte în 2013.*

- *Comisia va studia măsuri care să poată contribui la creșterea transparenței și la îmbunătățirea tratamentului DPI în cadrul standardizării.*

- *Comisia va încuraja cooperarea între oficiile de brevete și organismele de standardizare, inclusiv inițiative precum cartografierea brevetelor și stabilirea de legături între bazele de date.*

- *Consiliul și Parlamentul European ar trebui să adopte de urgență revizuirea Regulamentului (CE) nr. 1383/2003 privind intervenția autorităților vamale.*

4. Piețele internaționale

Uniunea Europeană este prima putere comercială din lume, dar economia mondială evoluează rapid și devine din ce în ce mai multipolară. Marile economii emergente (în special Brazilia, Rusia, India și China) continuă să crească rapid, iar majoritatea acestora au pus în aplicare politici industriale ambițioase, cu un accent puternic asupra tehnologiilor și a inovării industriale, în scopul de a „urca pe treptele calității” și de a se orienta spre o producție mai ecologică. Există, de asemenea, o tendință îngrijorătoare de a recurge la măsuri protecționiste și la practici discriminatorii[48].

Comisia lucrează la deschiderea piețelor și la conectarea Europei la principalele surse și regiuni ale creșterii mondiale. Comisia va continua să urmărească **obiective ambițioase în materie de comerț și de investiții**[49], într-un spirit de reciprocitate și de avantaje reciproce, precum și un program de aplicare complet și orientat în special spre accesul pe piață,

46 Regulamentul (UE) nr. 386/2012 din 19.4.2012, JO L 129, 16.5.2012, p. 1.

47 http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders/index_en.htm#maincontentSec2

48 „Raport 2012 privind obstacolele în calea comerțului și a investițiilor”, COM(2012) 70.

49 „Comerț, creștere și afaceri internaționale”, COM(2010) 612. A se vedea, de asemenea, SWD(2012) 219.

eliminarea obstacolelor, deschiderea către concurență a piețelor de achiziții publice, asigurarea aplicării efective a normelor comerciale (de exemplu, cele legate de subvenții), spre cele mai bune standarde de protecție pentru investițiile internaționale și spre protecția deplină a drepturilor de proprietate intelectuală. Aplicarea uniformă a analizei competitivității în evaluările de impact la începutul negocierilor în materie de comerț și de investiții, precum și prezentarea unei analize globale pentru Parlamentul European și Consiliu de îndată ce negocierile sunt încheiate vor contribui la optimizarea impactului ALS asupra industriei și a economiei UE.

Procedura de notificare prevăzută de Acordul OMC privind barierele tehnice în calea comerțului (BTC) este un instrument puternic, capabil să îmbunătățească accesul pe piață, dar acesta nu este suficient folosit de către părțile interesate, în special de către IMM-uri. Comisia se va asigura că informațiile referitoare la BTC în ceea ce privește cerințele privind accesul pe piață devin mai accesibile și va face procedura mai vizibilă și mai accesibilă pentru părțile interesate.

În conformitate cu Tratatul de la Lisabona, **este în curs de elaborare o politică globală în materie de investiții internaționale**[50], prin intermediul unei combinații de negocieri bilaterale, de dialoguri cu parteneri-cheie și de participare activă la forurile internaționale. Aceasta ar trebui să permită îmbunătățirea accesului la piețele-cheie, să ofere un nivel ridicat de protecție a investițiilor UE în țări terțe și să garanteze condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile din UE. În paralel, este esențial să se mențină un mediu deschis și nediscriminatoriu, pentru a spori și mai mult atractivitatea investițiilor în UE[51], în special pentru investițiile străine directe de tip „*green field*" (de la firul ierbii) care generează creștere și locuri de muncă, precum și să se îmbunătățească, acolo unde este cazul, transparența investițiilor străine directe în UE.

Pentru a asigura accesul la materiile prime și la inițiativele sale în materie de politică comercială[52], Comisia va continua să își dezvolte „**diplomația privind materiile prime**"[53] și să îmbunătățească orientarea cooperării în materie de reglementare în acest domeniu. Regiunile și țările vizate includ Groenlanda[54], țările partenere mediteraneene, țările din Caucazul de Sud, America Latină, Africa și Asia.

Este necesar ca întreprinderile din UE să fie mai bine susținute și însoțite în procesul lor de internaționalizare, pentru a crește ponderea IMM-urilor din UE active la nivel internațional (estimată în prezent la 13%). „**Misiunile pentru creștere**" desfășurate de Comisie în țările terțe împreună cu reprezentanții industriei din UE și ai IMM-urilor (care nu trebuie confundate cu activitățile clasice de promovare a comerțului tradițional) pot juca un rol pozitiv, furnizând un cadru comun pentru cooperarea în materie de politică industrială și în domeniul IMM-urilor și pot contribui la dezvoltarea relațiilor de afaceri.

---

50 „Către o politică europeană globală în domeniul investițiilor internaționale", COM(2010) 343.

51 Rezoluția Parlamentului European din 3 iulie 2012 privind atractivitatea investițiilor în Europa.

52 DG TRADE, „*EU Trade Policy for Raw materials. Second Activity Report*" (Politica comercială a UE în domeniul materiilor prime. Al doilea raport de activitate).

53 În acest domeniu, Comisia dezvoltă, de asemenea, alte inițiative, precum așa-numita raportare pentru fiecare țară.

54 În iunie 2012, a fost semnată o scrisoare de intenție privind cooperarea în domeniul resurselor minerale cu Groenlanda – Dezvoltarea unei politici a Uniunii Europene pentru regiunea arctică, JOIN(2012) 19 final.

UE lucrează în prezent la o revizuire a strategiei privind garantarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țările terțe, aceasta urmând să reprezinte o componentă majoră a inițiativelor sale pentru combaterea contrafacerii. În acest context, Comisia oferă un sprijin direct IMM-urilor pentru protejarea activelor lor de natură intelectuală pe principalele piețe externe, prin intermediul serviciilor de asistență în materie de DPI pentru IMM-uri și al unor instrumente bazate pe internet și ușor de utilizat, precum portalul transatlantic privind DPI, realizat în comun de către UE și Statele Unite. Eficacitatea structurilor UE de sprijin pentru întreprinderi în țările terțe va fi, de asemenea, îmbunătățită.

În sfârșit, Comisia își va însoți acțiunile externe cu inițiative interne și va urmări să garanteze susținerea reciprocă între politicile și inițiativele de reglementare de pe piața unică, pe de o parte, și prioritățile externe, pe de altă parte, evitând abordările normative care denaturează comerțul.

Comisia:

- *va lua măsuri pentru a spori vizibilitatea procedurii de notificare BTC și pentru a o face mai accesibilă pentru industrie, în special pentru IMM-uri;*
- *va continua să dezvolte „diplomația privind materiile prime" într-o manieră bine orientată și va pune pe deplin în aplicare strategia de internaționalizare a IMM-urilor*[55];
- *va sprijini respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în țările terțe, va extinde domeniul de aplicare al instrumentelor menite să garanteze protecția DPI ale IMM-urilor pe piețele internaționale, inclusiv prin intermediul unor inițiative privind înființarea unor servicii de asistență pentru IMM-uri în materie de DPI în regiunile ASEAN și Mercosur și va îmbunătăți eficacitatea structurilor UE de sprijin pentru întreprinderi în țările terțe, prin corelarea lor cu rețeaua întreprinderilor europene;*
- *va continua să promoveze cooperarea și convergența în materie de reglementare internațională, în special față de țările învecinate, pentru a însoți crearea de piețe pentru produse și tehnologii noi și pentru a asigura o susținere reciprocă între inițiativele pieței unice și prioritățile externe.*

C. Accesul la finanțare și la piețele de capital

Redresarea și creșterea viitoare a industriei europene depind de disponibilitatea capitalului pentru a realiza investițiile necesare pentru adoptarea unor tehnologii și echipamente noi, în vederea creșterii competitivității noastre. Din păcate, în urma consultării părților interesate și a anchetelor, rezultă în mod clar că **accesul la piețele de capital și la credit reprezintă o problemă majoră pentru întreprinderile europene**.

Dacă cererea slabă de credite explică, în parte, nivelul actualmente scăzut al împrumuturilor bancare, restricțiile pe planul ofertei sunt, de asemenea, foarte importante[56]. Este probabil ca

[55] „Întreprinderi mici într-o lume mare - un nou parteneriat pentru sprijinirea IMM-urilor în vederea valorificării oportunităților globale", COM(2011) 702.

[56] Raportul din 2012 al BCE privind integrarea financiară precizează că „slăbirea și fragmentarea canalelor de finanțare ale băncilor din zona euro au afectat, de asemenea, prin transmitere, condițiile de

scăderea gradului de îndatorare și restructurarea necesară a sectorului bancar să întârzie reluarea activității de creditare a băncilor. Problema este deosebit de importantă pentru IMM-uri. Conform anchetei realizate în luna aprilie de către BCE privind accesul IMM-urilor la finanțare, acestea din urmă au semnalat o creștere a ratelor de respingere a cererilor lor de împrumuturi (13%, față de 10%).

Majoritatea întreprinderilor industriale europene depind în mare măsură de creditele bancare. În SUA, atât titlurile de creanță, cât și capitalizarea bursieră depășesc volumul total al activelor bancare. Conturile de datorii de pe piețele de capital pentru finanțarea întreprinderilor reprezintă doar 7% din PIB în Europa, comparativ cu 35% în SUA[57]. Această caracteristică structurală a economiei UE face ca industria UE să fie mai vulnerabilă la impactul crizei bancare, având în vedere disponibilitatea limitată a altor surse de finanțare.

În acest context, Comisia propune o serie de măsuri pentru îmbunătățirea accesului industriei la capital. Un prim grup de măsuri se bazează pe sprijinirea sectorului public, în timp ce un al doilea grup include măsuri care ar putea facilita accesul la piețele de capital.

1. Sprijinirea sectorului public pentru a facilita accesul industriei la capital

Noua programare a **cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020** va simplifica și va consolida eficacitatea instrumentelor financiare menite să sprijine activitățile inovatoare. Posibilitatea de a utiliza resursele alocate inițiativei **Orizont 2020** în combinație cu programul **COSME** va facilita tranziția de la dezvoltarea tehnologică la exploatarea industrială și comercială a noilor tehnologii. Extinderea mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor va contribui la reducerea riscurilor pentru întreprinderile cu un puternic potențial de creștere.

Politica de coeziune oferă o abordare integrată pentru a răspunde necesităților IMM-urilor, care acoperă toate etapele creării și dezvoltării întreprinderilor și reprezintă cea mai mare sursă de sprijin oferit IMM-urilor de către UE, cu un volum total de 25 de miliarde EUR consacrate în mod direct IMM-urilor în perioada financiară actuală (2007-2013), din cele 55 de miliarde EUR consacrate sprijinirii întreprinderilor în cadrul politicii regionale. Competitivitatea IMM-urilor este, de asemenea, o prioritate clară, asupra căreia se va concentra finanțarea viitoarei politici de coeziune. Măsurile de sprijin cuprind atât sprijinul financiar direct, sub formă de subvenții și de instrumente financiare de tip *revolving* (care pot fi reînnoite), cât și servicii de consultanță și de asistență, inclusiv în domeniul formării profesionale și al spiritului antreprenorial. Scopul lor este de a ajuta IMM-urile să beneficieze de rețele și de grupările de întreprinderi, de a dezvolta noi modele comerciale și de a accelera introducerea ideilor noi pe piețele locale și globale.

Comisia va coopera cu BEI și cu FEI pentru a asigura punerea în aplicare a unor instrumente financiare mai eficiente pentru investirea resurselor alocate în temeiul programelor Orizont 2020 și Cosme.

Statele membre ar trebui să se asigure că utilizarea eficace a Fondului de coeziune și a fondurilor structurale, consolidată prin conceptul de „specializare inteligentă”, va contribui

---

împrumut disponibile pentru economia reală”. BCE, *Financial Integration Report* (Raport privind integrarea financiară), aprilie 2012, p. 57.

57 Standard & Poors, „*The Credit Overhang*” (Oferta excedentară de credite), Ratings Direct, 31 iulie 2012, p. 5.

la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă prin îmbunătățirea competitivității industriale (2013).

Pentru a facilita accesul la finanțare[58], Comisia va lansa un portal unic care va oferi informații cu privire la modalitățile de urmat pentru a avea acces la finanțare de la diferitele programe ale UE în fiecare țară[59].

În plus față de aceste măsuri pe termen mediu și lung, majorarea cu 10 miliarde EUR a capitalului **Băncii Europene de Investiții** ar trebui să sporească cu 60 de miliarde EUR capacitatea de creditare a acestei instituții în viitorul apropiat. În principiu, între 10-15 miliarde EUR vor fi alocate IMM-urilor, o sumă echivalentă va fi destinată inovării și între 15-20 miliarde EUR vor fi alocate pentru utilizarea eficientă a resurselor[60].

Pentru a accelera redresarea și creșterea economică:

- *Capacitatea de creditare crescută care rezultă din majorarea de capital a BEI va fi disponibilă începând din 2013, utilizând instrumentele de creditare actuale ale BEI. După 2014, vor intra în vigoare noile instrumente dezvoltate pentru noul cadru financiar.*
- *Statele membre ar trebui să examineze, în cadrul actualei perioade de programare a fondurilor structurale (2007-2013), toate posibilitățile de a direcționa resursele rămase către cele șase linii prioritare definite în prezenta comunicare și de a le aloca unor proiecte care vizează creșterea competitivității, în special a competitivității IMM-urilor.*
- *Punerea în aplicare a planului de acțiune privind accesul la finanțare rămâne o prioritate de vârf la nivel european, în vederea îmbunătățirii accesului întreprinderilor la finanțare. Statele membre ar trebui, de asemenea, să ia măsuri pentru facilitarea finanțării la nivel local, regional și național.*
- *Statele membre ar trebui, de asemenea, să ia măsuri pentru îmbunătățirea cadrului de finanțare la nivel local, regional și național, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat.*

2. Accesul la piețele de capital

Criza a redus și mai mult posibilitățile de finanțare deja limitate de care dispun IMM-urile și întreprinderile cu capitalizare medie. Piața securitizărilor pentru creditele destinate IMM-urilor rămâne la punctul mort. O relansare a acestei piețe într-un cadru de reglementare și de supraveghere prudențială mai eficace, astfel încât să se mențină stabilitatea piețelor financiare, ar putea contribui la finanțarea pe termen lung a proiectelor.

---

58 COM(2011)870 final.

59 Pentru a avea acces la instrumentele financiare ale UE, vă rugăm să vizitați următoarea pagină de internet pentru a localiza băncile sau fondurile de capital de risc care oferă finanțare în țara dumneavoastră: http://access2finance.eu

60 *EIB Lending Priorities Associated with a Capital Increase*: *A joint European Commission and European Investment Bank report to the European Council* (Prioritățile de împrumut ale BEI asociate cu o majorare de capital. Un raport comun al Comisiei Europene și al Băncii Europene de Investiții către Consiliul European): http://www.eib.org/attachments/lending-policy-associated-with-a-capital-increase-final.pdf

Deteriorarea perspectivelor economice a avut, de asemenea, un impact negativ asupra disponibilității capitalului de risc. Numeroase fonduri de capital de risc își cultivă portofoliul lor de întreprinderi fără a căuta să încheie contracte noi. Fondurile europene de capital de risc continuă să fie orientate în mare măsură la nivel național, au o dimensiune prea redusă și sunt adesea incapabile să garanteze fluxul ofertelor de investiții, întrucât condițiile-cadru nu sunt încă suficient de favorabile.

Facilitarea accesului IMM-urilor la piețele de capital a devenit un obiectiv important atât la nivelul UE, cât și la nivel național. În decembrie 2011, Comisia a adoptat un plan de acțiune pentru îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare[61]. Printre alte măsuri, acest plan de acțiune propune crearea unei **adevărate piețe unice pentru fondurile de capital de risc în Europa** și a unui nou **regim pentru fondurile europene de antreprenoriat social**, prezentat de Comisie la aceeași dată. Ar trebui să se ajungă în cel mai scurt timp la un acord al Consiliului și al Parlamentului European cu privire la aceste propuneri, având în vedere importanța acestor măsuri pentru IMM-urile aflate în creștere rapidă.

Pe lângă capitalurile proprii, ar putea fi luate în considerare și alte moduri de finanțare[62]. Cel mai clasic dintre acestea este sistemul plasamentelor private (o practică bine stabilită în SUA), care permite sectorului asigurărilor și al fondurilor de pensii să furnizeze capitaluri direct întreprinderilor, fără intermediere bancară. Printre alte mijloace de finanțare posibile se numără finanțarea lanțului de aprovizionare, finanțarea bazată pe active, factoringul sau scontarea facturilor, leasingul, investitorii providențiali („*business angels*”) și împrumutul între persoane fizice („*peer-to-peer lending*”).

Concretizarea acestor posibilități de finanțare va necesita timp și considerații de ordin prudențial din partea autorității de reglementare. Categoriile de piețe pentru IMM-uri propuse recent în cadrul revizuirii **Directivei privind piețele instrumentelor financiare** (MiFID) ar putea fi foarte utilă pentru a întări protecția investitorilor. Între timp, pot fi oferite soluții pe termen scurt pentru depășirea obstacolelor aflate în prezent în calea activităților transfrontaliere ale întreprinderilor. De exemplu, ar putea fi elaborate orientări în vederea armonizării punctajului acordat IMM-urilor în întreaga UE. Ele ar facilita tranzacțiile transfrontaliere ale IMM-urilor și ale întreprinderilor cu capitalizare medie.

În cartea verde pe care urmează să o prezinte către sfârșitul anului 2012 privind finanțarea investițiilor pe termen lung în UE, Comisia va analiza în continuare modalitățile de a facilita și de a diversifica accesul la finanțare al IMM-urilor și al întreprinderilor cu capitalizare medie.

Comisia va încuraja schimbul de bune practici între statele membre cu privire la mijloacele alternative de finanțare a IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie. Țările în care piețele de capital de risc sunt încă slab dezvoltate ar trebui să examineze mediul operațional al fondurilor de capital de risc, pentru a defini măsurile adecvate care ar

61 COM(2011) 870 final.

62 Mai multe state membre propun deja IMM-urilor și întreprinderilor cu capitalizare medie alte mijloace de finanțare inovatoare. În Germania, cinci burse de valori au realizat 50 de emisiuni de obligațiuni pentru întreprinderi cu capitalizare medie, la valori care variază, de obicei, între 30 și 100 de milioane EUR. Două noi piețe alternative vor fi lansate în această toamnă în Franța și în Suedia. În Italia, piața cu venit fix va deschide noi posibilități de tranzacționare incluzând titluri necotate anterior. Ministerul Afacerilor, Inovării și Competențelor din Regatul Unit a lansat o examinare cuprinzătoare a canalelor de finanțare alternative, incluzând piețele cu venit fix.

îmbunătăți accesul întreprinderilor cu un potențial ridicat de creștere la capitaluri proprii. De asemenea, ar trebui să existe stimulente adecvate pentru investitorii providențiali (business angels), astfel încât să se sporească atractivitatea acestei forme de investiții.

Comisia invită Consiliul și Parlamentul European să adopte rapid propunerea de regulament privind fondurile europene cu capital de risc[63].

În 2012, Comisia își va încheia analiza referitoare la obstacolele fiscale aflate în calea investițiilor transfrontaliere în capitalul de risc și va prezenta, după caz, propuneri pentru facilitarea acestor investiții, luptând în același timp împotriva fraudei și a evaziunii fiscale.

D. Rolul crucial al capitalului uman

1. Abordarea provocărilor actuale: crearea de locuri de muncă

În timpul crizei și în perioada imediat următoare, ajustările pieței necesită o coordonare strânsă a politicilor relevante ale UE, precum și eforturi comune din partea UE și a statelor membre. În acest scop, statele membre au fost invitate de Comisie[64] să acorde o mai mare importanță politicilor care vizează crearea de locuri de muncă, astfel cum se menționează în „Pachetul privind ocuparea forței de muncă" propus de Comisia Europeană în luna aprilie. Statele membre trebuie să pună accentul asupra politicilor care vizează crearea de locuri de muncă, în special prin exploatarea potențialului noilor tehnologii și al economiei ecologice, precum și să combată șomajul în rândul tinerilor. Transformarea economiei în acest sens va spori competitivitatea și va oferi surse importante de creare de locuri de muncă, **indispensabile pentru atingerea obiectivului unei rate de ocupare a forței de muncă de 75% în UE până în 2020, prin crearea a 17,6 milioane de noi locuri de muncă**.

O politică industrială competitivă și eficientă se bazează, de asemenea, pe o piață a muncii dinamică, iar mobilitatea forței de muncă este o variabilă de ajustare esențială în cadrul acestui proces. Transformarea portalului european privind ocuparea forței de muncă (EURES) într-un instrument de plasare și de recrutare la scară europeană are drept scop facilitarea punerii în concordanță a ofertei și a cererii, a plasării și a recrutării în UE.

Criza a arătat că, în perioadele de recesiune economică, flexibilitatea internă poate fi un mijloc foarte eficace de a menține ocuparea forței de muncă și de a reduce costurile de ajustare, fapt confirmat în cadrul consultării referitoare la Cartea verde privind restructurarea[65]. Dar, în acest sens, sunt necesare măsuri pentru a facilita tranzițiile profesionale line atât din partea partenerilor sociali, cât și din partea autorităților publice. Statele membre ar trebui să acorde atenție unor reforme adaptate și echilibrate ale legislației de protecție a muncii, pentru a reduce segmentarea sau pentru a pune capăt excesului de contracte atipice și folosirii abuzive a unor false activități independente. Îmbunătățirea calității stagiilor în Europa va facilita tranziția din mediul școlar către cel profesional și va spori capacitatea de inserție profesională a tinerilor.

---

63 COM(2011)860 final.

64 COM(2012) 173 final, „Către o redresare generatoare de locuri de muncă" și COM(2012) 299 final, „Acțiuni pentru stabilitate, creștere și ocuparea forței de muncă".

65 „Restructurare și anticiparea schimbărilor: învățăminte desprinse din experiența recentă", COM(2012)7.

Un dialog social solid este o trăsătură comună a țărilor în care piețele forței de muncă au rezistat mai bine la criză. Este important, prin urmare, ca partenerii sociali europeni și naționali să fie implicați în schimburi de opinii mai sistematice.

Comisia invită statele membre să adopte o abordare și politici de creare de locuri de muncă ambițioase în cadrul planurilor lor naționale privind locurile de muncă.

Reforma rețelei serviciilor europene pentru ocuparea forței de muncă în SEE (EURES) va facilita gestionarea necesităților în materie de competențe și tranzițiile profesionale.

În 2012, ar trebui să fie finalizat un cadru care să permită implicarea partenerilor sociali în elaborarea politicilor privind ocuparea forței de muncă, inclusiv în ceea ce privește competențele și formarea profesională, în cadrul Semestrului european de coordonare a politicilor.

Comisia lucrează în prezent la instituirea unui cadru de calitate pentru stagii, care ar trebui să încurajeze întreprinderile să le ofere stagiarilor lor un conținut educațional de calitate, condiții de muncă decente și o bună modalitate de integrare pe piața forței de muncă.

2. Investiții în competențe și în formare pentru însoțirea schimbărilor structurale

Succesul industriei europene va depinde de capacitatea sa de a valorifica potențialul existent și viitor al capitalului uman al Europei, ținând cont în special de cele șase linii de acțiune prioritare definite în prezenta comunicare. Consultarea noastră a pus în evidență **importanța acordată de industrie competențelor pentru competitivitate**. Grupul de experți privind „noile competențe pentru noi locuri de muncă”[66] a demonstrat în mod clar importanța coordonării educației cu formarea în cadrul industriei, pentru a anticipa mai bine viitoarea cerere de competențe.

Competențele sunt un factor esențial pentru creștere, ocuparea forței de muncă și competitivitate: ele constituie baza productivității și a inovării. Totuși, Europa se confruntă cu provocări majore legate de oferta de competențe. Deja în prezent, **neconcordanțele între ofertă și cerere** – iar în unele state membre chiar penuria de competențe – **îngreunează creșterea și ocuparea forței de muncă**. Sistemul de învățământ trebuie să prevadă ansamblul de competențe adecvat pentru utilizarea în industrie, în special în cazul persoanelor care părăsesc școala și în cazul absolvenților. Investițiile în formare sunt, de asemenea, investiții în inovare, întrucât o mare parte din evoluțiile tehnice sunt o consecință a inovațiilor progresive realizate de lucrători calificați și de ingineri în unitățile de producție[67]. Totuși, o condiție prealabilă pentru investirea în noi competențe și în formarea profesională este nevoia de a dezvolta în continuare instrumente pentru monitorizarea și anticiparea necesităților și a

66 „Noi competențe pentru noi locuri de muncă: acțiune imediată”, un raport al grupului de experți privind noile competențe pentru noi locuri de muncă, întocmit pentru Comisia Europeană, februarie 2010, disponibil la adresa http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=568&langId=en

67 Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) joacă un rol fundamental în ceea ce privește promovarea talentelor dincolo de granițe și stimularea inovării în beneficiul oamenilor prin intermediul integrării cercetării, a învățământului superior și a întreprinderilor („triunghiul cunoașterii”). Prin intermediul Comunităților cunoașterii și inovării (CCI), EIT oferă noi parcursuri profesionale între învățământul superior și sectorul privat, precum și programe inovatoare de dezvoltare profesională. Spiritul antreprenorial este o componentă-cheie a programelor CCI puse la punct de EIT, prin intermediul cărora cercetătorii de talie mondială și studenții dobândesc cunoștințele și atitudinile necesare pentru a transforma ideile în noi oportunități de afaceri.

neconcordanțelor din domeniul competențelor. La nivel european, mai multe instrumente sunt în prezent elaborate în acest scop.

3. Anticiparea necesităților în materie de ocupare a forței de muncă și de competențe și gestionarea restructurării în cadrul întreprinderilor

Anticiparea necesităților în materie de ocupare a forței de muncă și de competențe este recunoscută ca având o importanță strategică pentru succesul oricărei întreprinderi; ea influențează competitivitatea și perspectivele pe termen lung ale întreprinderilor, indiferent de sectoarele industriale în care acestea sunt active. În acest context, o bună anticipare și o restructurare temeinic pregătită nu numai că pot avea un impact pozitiv asupra competitivității durabile a întreprinderilor, dar pot genera și efecte colaterale pozitive în alte piețe și sectoare, îmbunătățind totodată și capacitatea de angajare generală a forței de muncă și facilitând tranziția acesteia spre noi locuri de muncă. Răspunsurile la Cartea verde a Comisiei privind „Restructurarea și anticiparea schimbărilor: învățăminte din experiența recentă" confirmă faptul că **anticiparea este esențială pentru investițiile în capitalul uman**, în timp ce una dintre principalele provocări continuă să fie definirea necesităților în materie de ocupare a forței de muncă și de competențe și realizarea investițiilor aferente adecvate. În special, capacitatea întreprinderilor mici și mijlocii cu un potențial de creștere semnificativ de a anticipa necesitățile în materie de ocupare a forței de muncă și de competențe este mult mai limitată față de cea a întreprinderilor mari; prin urmare, este extrem de necesară întărirea capacității acestora de a anticipa și de a face alegerile adecvate în materie de investiții în capitalul uman, acest lucru fiind necesar și în scopul valorificării integrale a potențialului acestora de a genera inovare și creștere în Europa.

Pentru a ajunge la o concordanță între competențe și locuri de muncă, Comisia:

1. va elabora un sistem european de clasificare multilingvă a aptitudinilor, competențelor și ocupațiilor;

2. va promova crearea de Consilii de competențe sectoriale europene, de Alianțe pentru cunoaștere și de Alianțe sectoriale pentru competențe, sprijinind totodată dezvoltarea unor parteneriate cu multiple părți interesate în sectorul TIC pentru a diminua penuria de competențe din acest sector.

Comisia va promova utilizarea sistemelor standardizate de certificare a competențelor prin intermediul Programului Energie inteligentă – Europa, în 2013/2014.

Comisia va sprijini statele membre în „regândirea competențelor", punându-le la dispoziție, într-o comunicare din luna noiembrie, orientări politice privind punerea în aplicare a unor reforme eficiente și privind dezvoltarea unor sisteme de educație și de formare eficace, care să îmbunătățească oferta în materie de competențe.

IV. CONCLUZIE: GUVERNANȚĂ ȘI OBIECTIVE

Industria poate contribui în mod decisiv la depășirea crizei economice a UE. Prezenta comunicare a trasat în linii mari o politică industrială proactivă, care poate conduce la creșterea competitivității noastre și poate pune bazele reindustrializării Europei. Măsurile propuse contribuie la consolidarea și la susținerea abordării strategice a politicii industriale propuse în 2010.

În scopul de a asigura buna punere în aplicare a acestor acțiuni, Comisia va monitoriza îndeaproape o serie de variabile esențiale:

1. Investițiile

– *Formarea brută de capital fix ca procent din PIB a fost de 18,6% în 2011. Înainte de criză, aceasta a atins 21,25% din PIB în 2007. Pentru îmbunătățirea productivității noastre ar fi necesar să se revină, în 2015, la nivelurile de investiții anterioare crizei și să se mențină niveluri medii de peste 23% până în 2020. Investițiile în echipamente se situează în prezent între 6% și 7% din PIB. Pentru a îmbunătăți productivitatea și a introduce noi tehnologii, ar trebui să se ajungă la nivelurile anterioare crizei și ar fi necesară o creștere constantă la rate mai mari de 9% din PIB până în 2020.*

2. Schimburile comerciale pe piața internă

– *Comerțul cu mărfuri pe piața internă reprezintă, în prezent, puțin sub 21% din PIB*[68]*. Pe o piață internă relansată, această rată ar trebui să fie de 25% până în 2020.*

3. IMM-urile

– *În conformitate cu aspirațiile formulate de Comisie în Agenda digitală destinată pieței, numărul întreprinderilor mici implicate în comerțul electronic ar trebui să crească, pentru a ajunge la 33% până în 2015. Proporția IMM-urilor care exportă în interiorul pieței interne a fost de 25%, conform unei anchete din 2009*[69]*. Obiectivul pe termen scurt ar fi ca aceste IMM-uri să desfășoare activități pe piața din afara UE în proporție egală cu cele desfășurate pe piața internă.*

Atingerea acestor obiective va permite reindustrializarea Uniunii, sporind cota industriei în PIB de la nivelul actual de aproximativ 16% la un nivel care ar putea ajunge la 20% până în 2020.

Succesul politicii industriale se bazează în mare măsură pe **capacitatea noastră de a valorifica sinergiile**. **Politicile europene trebuie să fie coordonate și sincronizate în mod corespunzător**. Activitățile UE în domenii-cheie care contribuie la realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020, precum investițiile în infrastructuri, în cercetare și dezvoltare și în inovare, dezvoltarea Agendei noastre digitale pentru Europa, inițiativele pentru competențe și ocuparea forței de muncă, politica noastră comercială și de investiții, politica noastră maritimă, precum și politicile noastre privind piața internă, concurența, transportul și energia, mediul și clima vor fi coordonate îndeaproape cu evoluția politicii industriale. Succesul nostru va depinde în mare măsură de capacitatea noastră de a acționa în comun și cu eficacitate maximă în toate aceste domenii.

Sinergiile existente între acțiunile desfășurate la nivelul UE și politicile industriale ale statelor membre trebuie consolidate. Noile instrumente ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 vor ajuta statele membre să își sporească competitivitatea. O strategie de specializare inteligentă trebuie să constituie o condiție prealabilă pentru utilizarea Fondului

68 Sursă: Eurostat, Statistici pe scurt 3/2012.

69 DG Întreprinderi și Industrie „Anchetă privind internaționalizarea IMM-urilor”, 2010.

european de dezvoltare regională, având drept obiectiv tematic consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării (în special în IMM-uri), obiectiv care acoperă cea mai mare parte a priorităților de investiții propuse în calitate de linii de acțiune prioritare în prezenta comunicare. Statele membre ar trebui să dea curs reformelor identificate în cadrul recomandărilor specifice adresate fiecărei țări, aprobate de Consiliul European din luna iunie.

Punerea în aplicare a politicii industriale necesită, de asemenea, o **structură de guvernanță mai eficace la nivel european**. Au fost deja înregistrate progrese în acest sens de la comunicarea din anul 2010:

- a fost realizată o cooperare mai strânsă cu statele membre prin dezvoltarea semestrului european și prin monitorizarea periodică a performanțelor și a politicilor în materie de competitivitate la nivelul UE și al statelor membre, conform procedurii prevăzute la articolul 173 din Tratatul de la Lisabona. Primul proiect dintr-o nouă serie de acțiuni destinate îmbunătățirii practicilor a fost realizat în domeniul tehnologiilor generice esențiale și va fi urmat de un alt proiect privind investițiile străine directe;

- analiza impactului noilor propuneri ale Comisiei asupra competitivității a fost integrată cu succes în procesul de evaluare a impactului.

Cu toate acestea, se mai pot aduce numeroase îmbunătățiri în ceea ce privește guvernanța.

- *Asistat de Grupul la nivel înalt pentru competitivitate și creștere economică, Consiliul Competitivitate va evalua anual progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a reformelor structurale, precum și eficacitatea măsurilor de politică industrială menite să consolideze competitivitatea, pentru a se asigura de conformitatea lor cu semestrul european.*
- *În cadrul semestrului european, reprezentanții IMM-urilor vor prezenta un raport anual cu privire la eficacitatea măsurilor luate la nivel național și la nivelul UE pentru îmbunătățirea competitivității IMM-urilor în propriile lor țări.*
- *Vor fi create în cel mai scurt timp diferite grupuri de lucru pentru liniile de acțiune prioritare. Ele vor prezenta un raport, o dată pe an, Consiliului Competitivitate. Activitățile lor vor include informațiile rezultate din programarea fondurilor structurale.*
- *Comisia invită regiunile să elaboreze strategii de cercetare și de inovare pentru o specializare inteligentă cu scopul de a contribui la realizarea obiectivelor prezentei comunicări, în strânsă consultare cu sectorul privat și cu actori din domeniul cercetării și al inovării, în vederea identificării unor domenii strategice prioritare pentru investițiile bazate pe cunoaștere.*
- *Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a combina utilizarea instrumentelor europene, precum Orizont 2020 și COSME, cu fondurile structurale și cu fondurile proprii ale statelor membre, în special pentru finanțarea unor proiecte de investiții majore, incluzând proiecte de demonstrație și programe-pilot.*

Anexă: principalele măsuri ale comunicării privind politica industrială			
	Pârghie	**Acțiune-cheie**	**Propunere a Comisiei**
Facilitarea investițiilor în noile tehnologii și în inovare			
1	Linii de acțiune prioritare	În cooperare cu industria și cu statele membre, adoptarea unor măsuri pentru dezvoltarea rapidă a producției și a piețelor. - piețe destinate tehnologiilor avansate de producție pentru producția ecologică; - piețe ale tehnologiilor generice esențiale; - piețe ale produselor ecologice; - o politică industrială, construcții și materii prime durabile; - vehicule ecologice; - rețele inteligente.	Înainte de sfârșitul anului 2012 vor fi create grupuri operative speciale, în vederea elaborării foilor de parcurs pentru fiecare linie de acțiune.
2	Măsuri de însoțire	Garantarea unui cadru de reglementare simplificat, previzibil și stabil pentru produsele și serviciile noi, inclusiv a unor standarde și a unei certificări adecvate.	Noi măsuri vor fi luate în 2013 în domeniul standardizării, al dezvoltării infrastructurilor și al pieței digitale.
Accesul la piețe			
3	Îmbunătățirea pieței interne a mărfurilor	Simplificarea și îmbunătățirea guvernanței legislației pieței interne, astfel încât aceasta să devină mai stabilă și mai previzibilă. O mai bună protecție a cetățenilor	Adoptarea, până la sfârșitul anului 2012, a unui pachet de măsuri privind siguranța produselor și supravegherea pieței, care va consta într-o revizuire a Directivei

		împotriva produselor neconforme și condiții de piață echitabile.	privind siguranța generală a produselor, într-un nou regulament privind supravegherea pieței și într-o comunicare privind un plan de acțiune multianual în materie de supraveghere a pieței pentru perioada 2012-2015. O foaie de parcurs referitoare la reforma pieței interne a mărfurilor va fi elaborată în 2013.
4	Verificările adecvării	O mai mare coerență în ceea ce privește punerea în aplicare și interacțiunea acestor politici este esențială pentru competitivitate.	Lansarea, înainte de sfârșitul anului 2012, a unor verificări ale adecvării în sectorul aluminiului și în cel al rafinării petrolului.
5	Spiritul antreprenorial	Îmbunătățirea condițiilor-cadru și a măsurilor de sprijin privind spiritul antreprenorial, precum și acțiuni destinate să favorizeze creșterea tehnologiilor digitale și a comerțului electronic.	Propunerea unui plan de acțiune privind spiritul antreprenorial care să conțină recomandări pentru statele membre: noiembrie 2012.
6	Proprietatea intelectuală	Luarea în considerare a unor măsuri pentru consolidarea transparenței și pentru îmbunătățirea tratamentului DPI în cadrul standardizării. Sprijinirea IMM-urilor pentru ca acestea să protejeze și să utilizeze în mod eficace DPI în țările terțe, inclusiv în țările din regiunile ASEAN și Mercosur.	Noi servicii de asistență în materie de DPI vor fi puse la punct și vor deveni operaționale în 2013, pentru a sprijini IMM-urile.
7	Materii prime	Continuarea dezvoltării „diplomației privind materiile prime” și promovarea cooperării și a convergenței internaționale în materie de reglementare, în special față de țările	Punerea în aplicare și dezvoltarea acordurilor semnate în cadrul misiunilor anterioare și al misiunilor noi, începând din noiembrie

		vecine, pentru a însoți crearea de piețe pentru produsele și tehnologiile noi.	2012, cu Maroc și Tunisia.

Accesul la finanțare și la piețele de capital			
8	IMM-uri	Simplificarea și consolidarea eficacității instrumentelor financiare menite să sprijine activitățile IMM-urilor în materie de inovare Îmbunătățirea și diversificarea accesului la finanțare pentru economia reală.	Creșterea capitalului BEI, care va fi disponibilă începând din 2013, va genera capacități de împrumut suplimentare. Vor fi elaborate propuneri pe baza concluziilor cărții verzi privind finanțarea investițiilor pe termen lung în UE, prevăzută până la sfârșitul anului 2012.
9	„Specializarea inteligentă”	Statele membre vor fi în măsură să mobilizeze în mod eficace Fondul de coeziune și fondurile structurale, bazându-se pe noțiunea de „specializare inteligentă”, pentru a contribui la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă. În cursul perioadei de programare actuale a fondurilor structurale (2007-2013), ele ar trebui să valorifice toate posibilitățile de a redirecționa resursele rămase către investiții în inovare.	Noi dispoziții ale politicii de coeziune pentru cadrul financiar multianual 2014-2020 și dezvoltarea programelor COSME și Orizont 2020.
Rolul crucial al capitalului uman			
10	Competențe și formare	Punerea în concordanță a competențelor și a locurilor de muncă prin elaborarea unui sistem european de clasificare multilingvă a aptitudinilor, competențelor și ocupațiilor.	Crearea de Consilii de competențe sectoriale europene, de Alianțe pentru cunoaștere și de Alianțe sectoriale pentru competențe, sprijinind totodată dezvoltarea unor parteneriate cu multiple părți interesate în sectorul TIC pentru a diminua

			penuria de competențe din acest sector (2013). Transformarea rețelei EURES într-un instrument de plasare și de recrutare la scară europeană. Crearea unui cadru de calitate pentru stagii, pentru a incita întreprinderile să propună stagii pentru tineri.